

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

Akreditasyon, Akademik Değerlendirme ve Kalite Koordinatörlüğü

PROGRAM ÇIKTILARINA ULAŞIM DÜZEYİ

ve

AKTS – İŞ YÜKÜ TUTARLILIĞI

2025-2026 Eğitim-Öğretim Yılı Ders Başarı ve Ders Tanım Verilerine Dayalı Değerlendirme

2026-2027 Eğitim-Öğretim Yılı Planlaması İçin

Fakülteler · Yüksekokullar · Meslek Yüksekokulları · Devlet Konservatuvarı

Önlisans ve lisans düzeyi

Bu rapor, birimlerin 2026-2027 eğitim-öğretim yılı ders bilgi paketi güncellemelerinde kullanılmak üzere hazırlanmıştır.

Belge Künyesi

Tablo 1. Belge künyesi

Alan	İçerik
Belge adı	Program Çıktılarına Ulaşım Düzeyi ve AKTS – İş Yükü Tutarlılığı Raporu
Alt başlık	2025-2026 Eğitim-Öğretim Yılı Ders Başarı ve Ders Tanım Verilerine Dayalı Değerlendirme
Bölümler	Birinci Kısım: Program çıktılarına ulaşım düzeyi · İkinci Kısım: AKTS – iş yükü tutarlılığı · Ortak Değerlendirme
Hazırlayan birim	Akreditasyon, Akademik Değerlendirme ve Kalite Koordinatörlüğü
Sürüm	1.0
Tarih	Eylül 2026
Veri dönemi	2025-2026 eğitim-öğretim yılı güz ve bahar dönemleri
Kapsam	133 program · 27 birim · 2.063 program çıktısı. Önlisans ve lisans düzeyi; Tıp Fakültesi ve lisansüstü programlar hariç (gerekçeler Bölüm 1’de açıklanmıştır)
Hedef kitle	Fakülte dekanlıkları, yüksekokul ve meslek yüksekokulu müdürlükleri, bölüm başkanlıkları
Kullanım amacı	2026-2027 eğitim-öğretim yılı ders bilgi paketi güncellemelerine girdi oluşturmak
Ekler	Sayısal veri çalışma kitabı · Birim raporları
Onay	Koordinatör onayı ile yürürlüğe girer.

Bu belgede yer alan hesaplamalar, Bölüm 2’de tanımlanan yöntem izlenerek yeniden üretilebilir. Yöntemde yapılacak değişiklikler sürüm numarası artırılarak belgelenir.

İçindekiler

1. Amaç ve Kapsam.....	5
1.1. Raporun İki Kısımlı Yapısı.....	5
2. Yöntem.....	7
2.1. Veri Kaynakları.....	7
2.2. Verinin Hazırlanması ve Eşleştirilmesi.....	7
2.3. Harf Notlarının Sayısallaştırılması.....	8
2.4. Ders Başarısının Hesaplanması.....	8
2.5. Dersin Program Çıktısına Ağırlığı.....	8
2.6. Derslerin AKTS ile Ağırlıklandırılması.....	9
2.7. Ulaşım Düzeyinin Hesaplanması.....	9
2.8. Göstergenin Sürekli Olması.....	9
2.9. Sınırlılıklar.....	10
2.10. Göstergelerin Tanımı ve Okunması.....	10
3. Genel Bulgular.....	13
3.1. Ders Başarısı ile Ulaşım Düzeyi Arasındaki Fark.....	13
4. Birim Düzeyinde Bulgular.....	15
5. Öncelikli İnceleme Alanları.....	17
5.1. Ulaşım Endeksi En Yüksek Programlar.....	18
6. Veri Kalitesi Bulguları.....	19
6.1. Müfredat Kapsama Oranı Düşük Programlar.....	19
6.2. Öğrenci Alımı Yapılmayan Programlar.....	19
6.3. Program Çıktısı Sayısı Olağandışı Programlar.....	19
6.4. Program Çıktıları Birbirinden Ayrışmayan Programlar.....	20
7. Bulguların Program Tasarımı ile İlişkilendirilmesi.....	21
7.1. Program Çıktısı – Ders İlişkisinin Yapısı.....	21
7.2. Aşırı İlişkilendirmenin Ölçüm Üzerindeki Etkisi.....	21
7.3. Ders İçeriği ile Program Çıktısı Uyumu.....	22
7.4. Bulguların Yorumlanmasında Üç Durum.....	23
7.5. Program Tasarımı Döngüsüne Katkısı.....	23
8. AKTS – İş Yükü Tutarlılığı.....	24
8.1. Tanımların Doluluk Durumu.....	24
8.2. AKTS ile İş Yükünün Tutarlılığı.....	24
8.3. Ölçme Araçları ile İş Yükünün Karşılaştırılması.....	24
8.4. Değerlendirmede Yer Almayan İş Yükü Kalemleri.....	26
8.5. Değerlendirme Sistemlerinin Yapısı.....	27
8.6. İş Yükünün Etkinliklere Dağılımı.....	27
8.7. Birim Düzeyinde Görünüm.....	27
9. İki Kısımdaki Bulguların Ortak Değerlendirilmesi.....	30
9.1. Ortak Örüntü.....	30
9.2. Bulguların Birbiriyle İlişkisi.....	30
9.3. Öncelik Sırası.....	31

10. Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Süreçleri Açısından Değerlendirme.....	32
10.1. Bu Raporun Ölçüm Değeri ve Sınırı.....	32
11. Öneriler, Paydaş Katılımı ve İleri Analiz.....	34
11.1. Önerilerin Niteliği.....	34
11.2. Ders Bilgi Paketi Güncellemesinde Dikkat Edilebilecek Hususlar.....	34
11.3. Bulguların Paydaş Katılımına Yön Vermesi.....	34
11.4. Daha Ayrıntılı Analiz İçin Öneriler.....	35
11.5. Sürecin Sürekliliği.....	36
11.5.1. İkinci Yıl Ölçümünün Okunması.....	36
11.5.2. Hızlı İyileşmenin Yorumlanması.....	36
11.5.3. Ölçümün Kendisinin Denetlenmesi.....	37
11.6. Bulgudan İyileştirmeye Uzanan Zincir.....	37
11.7. Lisansüstü Programlar İçin Eşdeğer Değerlendirme Talebi.....	38
12. Ekler.....	40

1. Amaç ve Kapsam

Bu rapor, Üniversitemiz programlarının program çıktılarına (PÇ) ulaşım düzeyini 2025-2026 eğitim-öğretim yılına ait ders başarı verileri üzerinden ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Amaç, birimlerimizin 2026-2027 eğitim-öğretim yılı başlamadan önce kendi program çıktılarındaki güçlü ve zayıf alanları görmesini ve Ders Bilgi Paketindeki tanımlarını bu bulgular doğrultusunda gözden geçirmesini sağlamaktır.

Değerlendirme, ders başarı çizelgesinde kaydı bulunan 133 programı ve bu programlara ait 2.063 program çıktısını kapsamaktadır. Hesaplama 6.263 aktif ders ve 224.053 öğrenci-ders kaydı üzerinden yapılmıştır. Ders Bilgi Paketinde tanımlı olmakla birlikte ilgili yılda hiç ders açılmamış programlar rapora dâhil edilmemiştir; bu programlar hakkında ders başarı verisi bulunmadığından haklarında bir değerlendirme yapılması mümkün değildir.

Programların öğrenci alım durumu ÖSYM 2025 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu esas alınarak sınıflandırılmıştır: 120 program merkezî yerleştirme, 8 program özel yetenek sınavı ile öğrenci almakta; 6 programda ise öğrenci alımı bulunmamakla birlikte kayıtlı öğrenciler için ders açılmaya devam edilmektedir.

Lisansüstü programlar bu değerlendirmenin kapsamı dışında tutulmuştur. Gerekçe yöntemselidir: enstitü programlarının müfredatları büyük ölçüde seçmeli ders havuzlarından oluşmakta, bir dönemde açılan ders kümesi yıldan yıla belirgin biçimde değişmekte ve öğrenci sayıları ders başına çok az kalmaktadır. Bu koşullarda ders başarı verisi program çıktılarına ulaşım düzeyini hesaplamak için yeterli ve tutarlı bir taban oluşturamamakta; hesaplanacak değerler az sayıda öğrencinin sonucuna bağlı olarak dalgalanmaktadır. Bununla birlikte kapsam dışında kalmak, lisansüstü programların değerlendirme yükümlülüğü bulunmadığı anlamına gelmemektedir. Enstitülerimizden, kendi program yapılarına uygun bir yöntemle bu rapora eşdeğer bir değerlendirme yürütmeleri talep edilmektedir; buna ilişkin çerçeve Bölüm 11.7’de açıklanmıştır.

1.1. Raporun İki Kısımlı Yapısı

Rapor iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım (Bölüm 2–7), program çıktılarına ulaşım düzeyini ders başarı verileri üzerinden ölçmektedir. İkinci kısım (Bölüm 8), derslerin AKTS kredileri ile Ders Bilgi Paketinde tanımlı iş yükü tabloları ve değerlendirme sistemleri arasındaki tutarlılığı incelemektedir; kapsamı 11.389 ders kaydıdır.

İki kısmın aynı belgede birleştirilmesi bilinçli bir tercihtir. Birinci kısımdaki hesaplama, derslerin AKTS kredilerini öğrenci iş yükünün göstergesi kabul ederek ağırlık olarak kullanmaktadır. Bu varsayımın ne ölçüde karşılandığı ancak AKTS değerlerinin iş yükü tanımlarıyla karşılaştırılmasıyla anlaşılabilir. Aynı belgelerde ele alınmaları hâlinde birinci kısım, kendi yönteminin dayandığı varsayımın sınındığı yeri dışarıya bırakmış olacaktır.

İkinci gerekçe bulgu düzeyindedir. Bölüm 9’da gösterileceği üzere iki kısımdaki tespitler, birbirinden bağımsız iki veri kümesi üzerinde aynı yapısal soruna işaret etmektedir. Bulguların bir arada sunulması, bu ortaklığın görünür olmasını sağlamaktadır.

Tıp Fakültesi, Giresun Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği kapsamı dışındadır ve blok ders sistemi nedeniyle ders başarı çizelgesinde büyük ölçüde harf notu üretmemektedir; 138 ders-şube kaydının 136’sında harf notu bulunmamaktadır. Kalan iki kayıt üzerinden bir hesaplama yapılması teknik olarak mümkün olmakla birlikte, 33 program çıktısının yalnızca biri için değer üretmekte ve programı temsil etmemektedir. Bu nedenle Tıp Fakültesi bu raporun bütün tablo ve

listelerinden çıkarılmıştır. Fakültenin program çıktılarına ulaşım düzeyinin, kendi ölçme sistemine uygun ayrı bir yöntemle değerlendirilmesi gerekmektedir.

2. Yöntem

Bu bölümde, verinin nereden ve nasıl elde edildiği, hangi işlemlerden geçirildiği ve göstergenin nasıl hesaplandığı ayrıntılı olarak açıklanmaktadır. Amaç, sonuçların yeniden üretilebilir ve denetlenebilir olmasıdır.

2.1. Veri Kaynakları

Çalışma iki bağımsız veri kaynağının birleştirilmesine dayanmaktadır. Bu iki kaynak birbirinden farklı sistemlerde tutulmakta olup daha önce bir arada değerlendirilmemiştir.

Tablo 2. Çalışmada kullanılan veri kaynakları ve elde edilme biçimleri

Kaynak	İçerik	Elde edilme biçimi
Ders Bilgi Paketi (ebp.giresun.edu.tr)	Program çıktıları, derslerin öğrenme çıktıları, öğrenme çıktısı – program çıktısı ilişki matrisleri, müfredat yapısı	Sistemin kamuya açık sayfaları program ve ders düzeyinde otomatik olarak taranmış, tablolar yapısal biçimde çıkarılmıştır.
Öğrenci Bilgi Sistemi ders başarı çizelgesi	Ders ve şube bazında harf notu dağılımları, ders başına öğrenci sayıları, devamsızlık kayıtları. Program bazlı öğrenci-ders sayısı bu kaynaktan toplanarak türetilmiştir.	Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı raporlama ekranından dönemlik olarak alınmıştır.
Öğrenci Bilgi Sistemi ders tanım listesi	Derslerin AKTS değerleri, teorik ve uygulama saatleri, ders türü, sınıf ve dönem bilgisi	Aynı raporlama ekranından ders bazında alınmış, ders kodu üzerinden diğer iki kaynakla eşleştirilmiştir.
Ders Bilgi Paketi ders sayfaları (ikinci kısım)	Derslerin iş yükü hesaplama tabloları (etkinlik, sayı, süre, toplam saat) ve değerlendirme sistemleri (yarıyıl içi ve sonu etkinlikleri, adet, ağırlık)	Program ve ders düzeyinde otomatik taranmış; müfredat tablolarından teorik, uygulama ve laboratuvar saatleri ayrıca çıkarılmıştır.

Ders Bilgi Paketi tarafında toplam 155 program, 2.253 program çıktısı, 12.149 ders kaydı, 53.132 öğrenme çıktısı ve 372.089 ilişki matrisi satırı taranmıştır. Ders başarı çizelgesi tarafında iki döneme ait 11.334 ders-şube kaydı işlenmiştir.

2.2. Verinin Hazırlanması ve Eşleştirilmesi

İki kaynağın birleştirilmesi doğrudan mümkün olmamış, aşağıdaki hazırlık işlemleri uygulanmıştır:

- Mükerrer kayıtların temizlenmesi: Ders başarı çizelgesinde aynı ders-şube kaydının birden çok kez yer aldığı satırlar tekilleştirilmiştir. İlişki matrisinde ise aynı ders kodunun bir programda birden fazla ders kaydı olarak açılmasından kaynaklanan tekrarlar, ders kaydı numarası üzerinden ayrıştırılmıştır.
- Birim adı eşleştirmesi: İki sistemde birim adları farklı yazıldığından eşleştirme yapılmıştır. Bölünen meslek yüksekokullarının alt birimleri ana birimle, ad değişikliğine uğrayan fakülteler güncel karşılıklarıyla ilişkilendirilmiştir. Eşleştirme tablosu ekte sunulmaktadır.
- Ders eşleştirmesi: Dersler program ve ders kodu ikilisi üzerinden eşleştirilmiş, ders kodları biçim farklılıklarından arındırılarak karşılaştırılmıştır.
- Kapsam dışı bırakılanlar: Ders Bilgi Paketinde karşılığı bulunmayan programlar, program çıktısı tanımlanmamış programlar ve harf notu üretmeyen kayıtlar değerlendirme dışında tutulmuştur.

2.3. Harf Notlarının Sayısallaştırılması

Harf notları, Giresun Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin 22. maddesinin yedinci fıkrasında tanımlanan puan aralıklarının orta noktası alınarak yüzdeye çevrilmiştir. Bu yaklaşım, dönüşüm değerlerinin dışarıdan belirlenmiş bir varsayıma değil, Üniversitemizin kendi mevzuatına dayanmasını sağlamaktadır. Yönetmelikte önlisans ve lisans için farklı aralıklar tanımlandığından dönüşüm program düzeyine göre ayrı uygulanmıştır.

Tablo 3. Harf notlarının yüzde karşılıkları (yönetmelik puan aralıklarının orta noktası)

Düzye	AA	BA	BB	CB	CC	DC	DD	FF
Önlisans	95	84,5	74,5	64,5	54,5	47	42	14,5
Lisans	95	87	82	74,5	64,5	54,5	44,5	14,5

Açıklama: Her hücre, o harf notunun yüzde karşılığıdır. Örneğin lisans programında BB alan bir öğrenci, ilgili dersin öğrenme çıktılarına %82 düzeyinde kazanmış kabul edilmektedir. Değerler yönetmelikteki puan aralıklarının orta noktasıdır; önlisans ve lisans için aralıklar farklı tanımlandığından iki satır ayrı verilmiştir.

Aynı maddenin (c) bendi uyarınca AA, BA, BB, CB ve CC notları başarılı; DC, DD, FD ve FF notları başarısız sayılmaktadır. Rapordaki geçme oranları bu tanıma göre hesaplanmıştır.

Yönetmelikte tanımlı olmasına karşın FD notu yukarıdaki tabloda yer almamaktadır. Değerlendirmeye esas ders başarı çizelgesinde FD notu alan hiçbir kayıt bulunmadığından bu not için dönüşüm değeri tanımlanmasına gerek görülmemiştir. İzleyen yıllarda FD kaydı oluşması hâlinde yönetmelikteki 30–39 aralığının orta noktası olan 34,5 değeri kullanılacaktır.

Devamsız (DZ) öğrenciler ile harf notu oluşmamış kayıtlar hesaplamanın hem payından hem paydasından çıkarılmıştır. Gerekçe, bu kayıtların dersin öğrenme çıktılarına ulaşım hakkında bilgi taşınamamasıdır: sınava girmemiş bir öğrencinin çıktıya ulaşım ulaşmadığı ölçülmemiştir, başarısız olduğu ölçülmemiştir. Devamsızlık ayrı bir gösterge olarak raporlanmaktadır.

Bu tercihin etkisi ölçülmüştür: 9.729 devamsızlık kaydının tamamı başarısız kabul edilseydi üniversite geneli endeks %67,8 yerine %65,5 olurdu. Aradaki fark, tercihin sonuç üzerindeki etkisinin sınırlı olduğunu ve bulguların yönünü değiştirmedeğini göstermektedir.

2.4. Ders Başarısının Hesaplanması

Her ders için, o derse kayıtlı ve harf notu almış öğrencilerin not karşılıkları öğrenci sayısına göre ağırlıklandırılarak ortalaması alınmıştır. Bir ders birden fazla şubede açılmışsa şubeler öğrenci sayısına göre ağırlıklandırılarak birleştirilmiştir.

$$\text{Ders başarısı} = \Sigma (\text{öğrenci sayısı} \times \text{not yüzdesi}) \div \text{toplam öğrenci sayısı}$$

2.5. Dersin Program Çıktısına Ağırlığı

Ders Bilgi Paketinde her dersin her öğrenme çıktısı, program çıktılarıyla 1 ile 5 arasında bir düzeyde ilişkilendirilmektedir. Bu düzeyler yüzdeye çevrilmiştir: 1 = %20, 2 = %40, 3 = %60, 4 = %80, 5 = %100.

Bir dersin belirli bir program çıktısına ağırlığı, o çıktıyla ilişkilendirilmiş öğrenme çıktılarının yüzde değerleri toplanarak dersin toplam öğrenme çıktısı sayısına bölünmesiyle bulunmuştur. Paydada ilişkili çıktı sayısı değil, dersin bütün öğrenme çıktılarının sayısı kullanılmıştır.

$$\text{Ders} \rightarrow \text{PÇ ağırlığı} = \Sigma (\text{ilişki düzeyi} \div 5) \div \text{dersin toplam öğrenme çıktısı sayısı}$$

Bu tercih bilinçlidir. Ölçülmek istenen, dersin ne kadarının ilgili program çıktısına hizmet ettiğidir. Yirmi öğrenme çıktısından yalnızca biri bir program çıktısına bakan bir ders, o çıktıyı tek başına taşıyor sayılmamalıdır. Payda yalnızca ilişkili çıktılardan oluşsaydı, dersin program çıktısıyla ilgisi olmayan kısmı görmezden gelinmiş olurdu.

Bu tercihin ulaşım düzeyinin genel seviyesini düşürdüğü sanılmamalıdır. Ağırlık, Bölüm 2.7'deki formülde hem payda hem paydada yer aldığından, seçim yalnızca dersler arasındaki göreceli ağırlığı değiştirir. Nitekim payda ilişkili öğrenme çıktısı sayısına indirildiğinde üniversite geneli endeks %67,8 yerine %67,9 olmakta, yani sonuç neredeyse hiç değişmemektedir. Çok çıktılı derslerin katkısının "seyreltilmesi" nedeniyle değerlerin düşük çıktığı yönündeki bir okuma bu nedenle yanlıştır.

2.6. Derslerin AKTS ile Ağırlıklandırılması

Programa katkısı bakımından bütün dersler eşdeğer değildir. Altı AKTS'lik bir alan dersi ile iki AKTS'lik bir ortak zorunlu dersin program çıktısına katkısının aynı sayılması, öğrenci iş yükü gerçeğiyle bağdaşmaz. Bu nedenle dersler AKTS kredilerine göre ağırlıklandırılmıştır.

AKTS değerleri Öğrenci Bilgi Sistemi ders tanım listesinden alınmış ve ders kodu üzerinden eşleştirilmiştir. Değerlendirmeye giren derslerin %97,2'si için AKTS değeri doğrudan elde edilmiştir. Eşleşmeyen 177 ders için ilgili programın medyan AKTS değeri kullanılmıştır. Derslerin ortalama AKTS değeri 3,71 olarak gerçekleşmiştir. Bu değer için üçün üzerinde olması, ortak zorunlu ve düşük kredili derslerin ders sayısı içindeki payının sınırlı kalmasından kaynaklanmaktadır; müfredatların ağırlığını dört ve üzeri kredili alan dersleri oluşturmaktadır.

Ağırlıklandırmanın etkisi ölçülmüştür: eşit ağırlıkla hesaplanan değerlere kıyasla program çıktılarının yarısından fazlası iki puandan, dörtte biri beş puandan fazla değişmektedir. Bu nedenle ağırlıklandırma yöntemsel bir ayrıntı değil, sonucu belirleyen bir tercihtir ve burada açıkça belirtilmektedir.

2.7. Ulaşım Düzeyinin Hesaplanması

Bir program çıktısının ulaşım düzeyi, o çıktıya katkı veren tüm derslerin ağırlık ve başarı değerleri üzerinden ağırlıklı ortalama alınarak hesaplanmıştır.

$$\text{Ulaşım düzeyi} = \frac{\sum (\text{ağırlık} \times \text{AKTS} \times \text{ders başarısı})}{\sum (\text{ağırlık} \times \text{AKTS})}$$

Program düzeyinde ise, o programın hesaplanabilen bütün program çıktılarının ortalaması alınarak bir ulaşım endeksi üretilmiştir. Birim düzeyinde endeks, programların öğrenci sayısına göre ağırlıklandırılmasıyla elde edilmiştir.

2.8. Göstergenin Sürekli Olması

Ulaşım düzeyi, “ulaşıldı” ve “ulaşılamadı” gibi kesin sınırlı kategorilere ayrılmamış; sürekli bir yüzde değeri olarak raporlanmıştır. Bunun iki gerekçesi vardır.

Birincisi, kategorik eşiklerin yapay bir kesme etkisi yaratmasıdır. Eşiğin bir puan altında kalan bir program çıktısı ile bir puan üstünde kalan bir diğeri arasında öğrenme açısından anlamlı bir fark yoktur; oysa kategorik raporlamada biri “başarısız”, diğeri “başarılı” görünür. Bu, birimleri iyileştirmeye değil eşiği geçmeye yönlendirme riski taşır.

İkincisi, program çıktılarına ulaşım niteliği gereği dereceli bir olgudur. Bir çıktının %58 düzeyinde kazanılması ile %68 düzeyinde kazanılması arasındaki fark, her ikisinin de aynı kategoriye düşmesiyle kaybolur. Sürekli gösterge bu farkı korur.

Rapordaki tablolarda değerler renk yoğunluğu ile desteklenmiştir. Renk geçişi de kademelidir; belirli bir noktada keskin bir sınır bulunmamaktadır. Karşılaştırma yapılabilmesi için üniversite geneli endeks ve dağılım ölçüleri (ortanca, çeyrekler, en düşük ve en yüksek değer) referans olarak verilmektedir. Bir birimin kendi değerini bu referanslarla karşılaştırması, sabit bir eşikle karşılaştırmasından daha bilgilendiricidir.

2.9. Sınırlılıklar

- Ulaşım düzeyi dolaylı bir göstergedir. Ders notu, o derste ölçülen bütün öğrenme çıktılarının bileşkesidir ve hangi çıktının ne ölçüde kazanıldığını ayırtmaz. Doğrudan ölçmeye yönelik öneriler Bölüm 11.4'te sunulmaktadır.
- Değerlendirme, ilgili yılda açılan derslerle sınırlıdır. Bir programın müfredatındaki tüm dersler açılmamışsa ulaşım düzeyi açılan dersler üzerinden hesaplanmıştır. Müfredat kapsama oranı düşük programlar Bölüm 6'da ayrıca listelenmektedir.
- AKTS kredileri öğrenci iş yükünü temsil ettiği varsayımıyla ağırlık olarak kullanılmıştır. AKTS değerlerinin gerçek iş yükünü ne ölçüde yansıttığı bu raporun konusu değildir ve ayrıca incelenmektedir.
- Sonuçlar ilişki matrisinin gerçekçiliğine bağlıdır. Matriste gerçekte zayıf olan bağların yüksek düzeyde işaretlenmesi, ulaşım düzeyini derslerin genel başarı ortalamasına yakınsatır. Bu etkinin boyutu Bölüm 7'de ölçülmüştür.
- Birim adı değişikliklerinden kaynaklanan eşleştirmeler varsayıma dayanmaktadır ve ilgili birimlerce teyit edilmelidir.

2.10. Göstergelerin Tanımı ve Okunması

Raporun tablolarında kullanılan göstergeler aşağıda tanımlanmıştır. Üçüncü sütun, göstergenin nasıl okunması gerektiğini ve sık yapılan yanlış okumaları belirtmektedir. Birim raporlarında da aynı göstergeler kullanılmaktadır.

Birinci kısma ilişkin göstergeler

Tablo 4. Birinci kısımda kullanılan göstergelerin tanımı ve okunma biçimi

Gösterge	Ne gösterir	Nasıl okunur
Ulaşım düzeyi	Tek bir program çıktısının, o çıktıya katkı veren derslerin başarısı ve matristeki ağırlıkları üzerinden hesaplanan değeri. Yüzde olarak verilir.	Öğrencilerin o çıktıyı yüzde kaç oranında kazandığı anlamına gelmez. Dolaylı bir göstergedir; ders notlarından türetilmiş bir tahmindir.
Ulaşım endeksi	Bir programın veya birimin bütün program çıktısı değerlerinin ortalaması. Birim düzeyinde öğrenci sayısına göre ağırlıklandırılır.	Tek bir sayıya indirgenmiş özet değerdir. Sabit bir eşikle değil, tabloda verilen üniversite geneli değerle karşılaştırılmalıdır.
En düşük PÇ / En yüksek PÇ	Program veya birim içindeki en düşük ve en yüksek program çıktısı değeri.	İkisi arasındaki açıklık, çıktıların birbirinden ayrışıp ayrışmadığını gösterir. Açıklık darsa çıktılar ayrışmıyor demektir; bu genellikle matris kaynaklıdır.
Yayılım (standart sapma)	Program çıktısı değerlerinin ortalamadan ne kadar uzaklaştığı. Puan olarak verilir.	Düşük değer, çıktıların birbirine yakın olduğunu gösterir. Bu olumlu bir bulgu değildir; ölçümün ayırt edici olmadığına işaret eder.
Ders başarısı	Dersteki öğrencilerin harf notu karşılıklarının, öğrenci sayısına göre ağırlıklı ortalaması.	Ulaşım endeksi ile doğrudan karşılaştırılmamalıdır. Endeks öğrenci sayısına göre ağırlıklandırılmadığı için iki değer arasında sistematik fark bulunur (Bölüm 3.1).
Geçme oranı	AA, BA, BB, CB veya CC alan öğrencilerin oranı.	Yönetmelik tanımına göre DC ve DD notları Üniversitemizde başarısız sayılmaktadır.
Devamsızlık oranı	Devamsız (DZ) öğrencilerin, dersi alan tüm öğrencilere oranı.	Devamsız öğrenciler ulaşım düzeyi hesabına girmemiştir; bu oran ayrı bir gösterge olarak verilmektedir.
Müfredat kapsama	Programın müfredatındaki derslerden kaçının o yıl açıldığı ve başarı verisi ürettiği.	Düşük değer, ulaşım düzeyinin az sayıda ders üzerinden hesaplandığını ve programı temsil gücünün sınırlı olduğunu gösterir.
Ders → PÇ ağırlığı	Bir dersin belirli bir program çıktısına ne oranda hizmet ettiği. İlişki matrisindeki düzeylerden hesaplanır.	Yüzde 100, dersin bütün öğrenme çıktılarının o program çıktısıyla en yüksek düzeyde ilişkilendirildiği anlamına gelir.
Matris yoğunluğu	Bir dersin ortalama olarak programdaki program çıktıların yüzde kaçıyla ilişkilendirildiği.	Yüksek değer olumlu değildir. Her dersin her çıktıyla ilişkilendirilmesi, çıktıların ayrışmasını engeller ve endeksi ders başarısına yakınsatır.

İkinci kısma ilişkin göstergeler

Tablo 5. İkinci kısımda kullanılan göstergelerin tanımı ve okunma biçimi

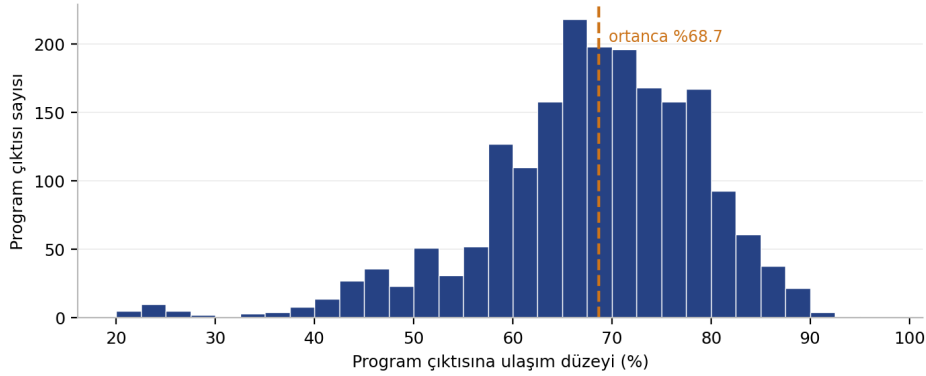
Gösterge	Ne gösterir	Nasıl okunur
Beyan edilen AKTS	Ders Bilgi Paketinde dersin kredisi olarak yazılan değer.	—
Toplam iş yükü	Dersin iş yükü tablosunda tanımlanan etkinliklerin toplam saati.	Bir AKTS 30 saate karşılık gelir.
Hesaplanan AKTS	İş yükü tablosundaki toplam saatin 30'a bölünmesiyle bulunan değer.	Beyan edilen AKTS ile tutarlı olması beklenir.
AKTS farkı	Hesaplanan AKTS ile beyan edilen AKTS arasındaki fark.	Yarım AKTS ve üzeri farklar tutarsızlık olarak raporlanmıştır. Farkın küçük olması iş yükünün doğru hesaplandığını tek başına kanıtlamaz.
Değerlendirme etkinliği sayısı	Dersin değerlendirme tablosunda tanımlı ölçme aracı sayısı (ara sınav, ödev, proje vb.).	Öğrenme çıktısı sayısı ile birlikte okunmalıdır. Az sayıda araçla çok sayıda çıktının ölçülmesi mümkün değildir.
Karşılıksız ölçme aracı	Değerlendirme tablosunda yer alan ancak iş yükü tablosunda doğrudan ya da hazırlık çalışması olarak karşılığı bulunmayan ölçme aracı.	Bu araç öğrencinin notunu belirlemede, ancak öğrencinin bunun için harcadığı zaman AKTS hesabına girmemektedir. Sonuç: AKTS eksik hesaplanmıştır.
Karşılıksız ağırlık	Karşılığı bulunmayan ölçme araçlarının ders notundaki ağırlıkları toplamı.	Yüksek değer, ders notunun büyük bölümünün iş yüküne yansımayan çalışmalardan geldiğini gösterir.
Adet uyuşmuyor	Bir ölçme aracının değerlendirmede belirtilen adedi ile iş yükünde belirtilen sayısının farklı olması. Örnek: değerlendirmede üç ödev, iş yükünde bir ödev.	İş yükü kısmen tanımlanmış demektir; eksik kalan kısım AKTS hesabına girmemiştir.
Tek ölçme aracı ile 4+ öğrenme çıktısı	Yarıyıl içinde tek bir ölçme aracı bulunan ve bu araçla dört veya daha fazla öğrenme çıktısı ölçüldüğü belirtilen ders sayısı.	Bu derslerde çıktı bazında ölçme fiilen yapılmamaktadır; tek bir sınav birden çok çıktıyı ayrı ayrı ölçemez.

3. Genel Bulgular

Ders başarı verileri ve ÖÇ-PÇ ilişki matrisi üzerinden hesaplanan program çıktılarına ulaşım endeksi, üniversite genelinde %67,8 düzeyindedir. Program çıktısı düzeyinde ortalama %67,9, ortanca %68,7, standart sapma 11,3 puandır. Değerlerin yarısı %62,3 ile %75,9 arasında yoğunlaşmakta; en düşük değer %21,5, en yüksek değer %94,5 düzeyindedir.

Tanımlı 2.063 program çıktısının 1.991 tanesi için hesaplama yapılabilmektedir. Kalan 72 çıktı, ilişkilendirildiği derslerin ilgili dönemde açılmamış olması nedeniyle hesaplanamamıştır.

Aşağıdaki dağılım, değerlerin nasıl yayıldığını göstermek amacıyla verilmiştir. Aralıklar bir sınıflandırma değil, okuma kolaylığı sağlayan referans noktalarıdır.

Grafik 1. Program çıktılarına ulaşım düzeyinin dağılımı

Tablo 6. Program çıktılarına ulaşım düzeyinin dağılımı

Ulaşım düzeyi aralığı	Program çıktısı sayısı	Oran
%0-40	38	%1,9
%40-50	100	%5
%50-60	261	%13,1
%60-70	684	%34,4
%70-80	689	%34,6
%80 ve üzeri	219	%11

Açıklama: İlk sütun bir ulaşım düzeyi aralığını, ikinci sütun o aralığa düşen program çıktısı sayısını gösterir. Örneğin ikinci satır, ulaşım düzeyi %40 ile %50 arasında kalan program çıktısı sayısını verir. Aralıklar bir başarı sınıflandırması değildir; değerlerin nasıl yayıldığını görmeye yarar.

Ders düzeyinde ağırlıklı ortalama başarı %62,3, yönetmelik tanımına göre geçme oranı %77,3 olarak gerçekleşmiştir. Değerlendirmeye giren kayıtların dışında 9.729 devamsızlık kaydı bulunmaktadır.

3.1. Ders Başarısı ile Ulaşım Düzeyi Arasındaki Fark

Ders düzeyinde ortalama başarının %62,3, program çıktısı düzeyinde ortalamanın ise %67,9 olması ilk bakışta çelişkili görünebilir; ulaşım düzeyi nihayetinde aynı ders başarı değerlerinden türetilmektedir. Aradaki fark, iki ortalamanın farklı biçimde ağırlıklandırılmasından kaynaklanmaktadır ve sistematiktir.

Tablo 7. Ders başarısı ile ulaşım düzeyi arasındaki farkın kaynağı

Hesaplama biçimi	Değer	Bir önceki satıra göre fark
Ders başarısı — öğrenci sayısına göre ağırlıklı	%62,3	—
Ders başarısı — ağırlıksız (her ders bir kez)	%64,9	+2,6
Ulaşım hesabındaki ağırlıklı başarı (matris × AKTS)	%68,7	+3,8

Açıklama: Tablo aynı ders başarı verisinin üç farklı biçimde ortalanmasını gösterir. Üstten alta doğru her satır, bir önceki satıra bir ağırlıklandırma katmanı ekler. Üçüncü sütun her adımın kaç puan fark yarattığını verir. Amaç, Bölüm 3'teki ulaşım değerlerinin ders başarısından neden farklı çıktığını adım adım göstermektir.

Farkın büyük kısmı öğrenci sayısının hesaba girmemesinden doğmaktadır. Ulaşım düzeyi hesabında her ders, kaç öğrencinin aldığından bağımsız olarak matristeki ağırlığı ve AKTS kredisi kadar sayılır. Kalabalık dersler ise sistematik biçimde daha düşük başarı göstermektedir: öğrenci sayısına göre en kalabalık yüzde onluk dilimde yer alan 626 dersin (dersi alan öğrenci sayısı 69 ve üzeri olanlar) ortalama başarısı %54,6 düzeyinde olup bu dersler öğrenci-ders kayıtlarının %29'unu oluşturmaktadır. Dilim, yüzdelik esasa göre belirlenmiş olup keyfi bir ders sayısı seçilmemiştir. Öğrenci sayısına göre ağırlıklandırılan ders başarısı bu nedenle daha düşük çıkmaktadır.

Farkın kalan kısmı AKTS ağırlıklandırmasından kaynaklanmaktadır. Yüksek kredili dersler ortalamada bir miktar daha yüksek başarı göstermekte, ağırlıklandırma bu dersleri öne çıkarmaktadır.

Tablodaki zincir %68,7 değerinde sonlanmakta, Bölüm 3'te raporlanan program çıktısı ortalaması ise %67,9 düzeyindedir. Aradaki 0,8 puan, ulaşım düzeylerinin program çıktıları arasında ağırlıksız ortalanmasından kaynaklanmaktadır: az sayıda derse bağlı çıktılar da çok sayıda derse bağlı çıktılarla eşit sayılmaktadır.

Bu ayırım, iki göstergenin farklı soruları yanıtladığı anlamına gelir. Ders başarısı "öğrenciler derslerinde ne kadar başarılı" sorusunu; ulaşım düzeyi ise "programın taahhüt ettiği çıktılar müfredat yapısı içinde ne ölçüde karşılanıyor" sorusunu yanıtlar. İkisinin birebir örtüşmesi beklenmemelidir.

Bu değerlerin okunmasında bir noktaya dikkat edilmelidir: endeks, öğrencilerin program çıktılarını %67,8 oranında kazandığı anlamına gelmez. Bölüm 8.1'de açıklandığı üzere gösterge dolaylıdır; ders başarısı ile ilişki matrisinin birleştirilmesinden türetilmiş bir tahmindir. Doğru okuma, "ders başarı verileri ve ÖÇ-PÇ ilişki matrisi üzerinden hesaplanan ulaşım endeksi %67,8 düzeyindedir" biçimindedir. Endeksin asıl işlevi mutlak bir kazanım oranı bildirmek değil, birimler ve yıllar arasında karşılaştırma yapılabilmesini sağlamaktır.

Dağılımın ortanca çevresinde yoğunlaşması ve standart sapmanın sınırlı kalması, program çıktıları arasında belirgin bir ayrışma olmadığını göstermektedir. Bu tablo tek başına öğretim kalitesinin göstergesi olarak okunmamalıdır; Bölüm 7'deki bulgular, ilişki matrislerinin kurulma biçiminin bu yakınsamayı büyük ölçüde ürettiğini düşündürmektedir.

4. Birim Düzeyinde Bulgular

Aşağıdaki tabloda birimler ulaşım endeksine göre sıralanmıştır. Tablo bir başarı sıralaması olarak okunmamalıdır. Bu nedenle endeksin yanına iki açıklayıcı sütun eklenmiştir: birimin ortalama ders başarısı ve matris yoğunluğu. Matris yoğunluğu, bir dersin ortalama olarak programdaki program çıktılarının yüzde kaçıyla ilişkilendirildiğini gösterir; yüksek değer, çıktıların birbirinden ayrılmadığına ve endeksin ders başarısına yakınsadığına işaret eder. Bu iki sütun birlikte okunduğunda endeksin neyi ölçtüğü aynı satırda görülür.

Açıklama: Her satır bir birimdir. Ulaşım endeksi, birimdeki program çıktısı değerlerinin öğrenci sayısına göre ağırlıklı ortalamasıdır. Matris yoğunluğu, bir dersin ortalama olarak programdaki program çıktılarının yüzde kaçıyla ilişkilendirildiğini gösterir; yüksek değer çıktıların birbirinden ayrılmadığı anlamına gelir ve olumlu bir gösterge değildir. Son iki sütun birimin en düşük ve en yüksek program çıktısı değerini verir; aradaki açıklık birim içindeki farklılaşmayı gösterir.

Ders başarısı ile endeks sütunları doğrudan karşılaştırılmamalıdır. Bölüm 3.1’de açıklandığı üzere ders başarısı öğrenci sayısına göre ağırlıklandırılırken endeks ağırlıklandırılmamaktadır; bu nedenle iki sütun arasında sistematik bir fark bulunması beklenen bir durumdur ve matris yoğunluğu yüksek birimlerde de görülür. Anlamlı olan farkın büyüklüğü değil, bu farkın birimler arasında nasıl değiştiğidir.

Tablo 8. Birimlere göre ulaşım endeksi, ders başarısı ve matris yoğunluğu

Birim	Progr am sayısı	PÇ sayıs ı	Ulaşım endeksi	Ortalama ders başarısı	Matris yoğunluğ u	En düşük PÇ	En yüksek PÇ
Eynesil Kamil Nalbant Meslek Yüksekokulu	4	39	%80,6	%76,9	%84	%73,2	%91,8
Diş Hekimliği Fakültesi	1	2	%79,4	%79,7	%100	%79,3	%79,5
Sivil Havacılık Yüksekokulu	1	10	%78,4	%79,1	%92	%77,9	%79,3
Devlet Konservatuvarı	2	36	%77,6	%71,3	%66	%66,4	%94,5
Eğitim Fakültesi	11	186	%76,4	%73,7	%60	%57,3	%91
Görel Güzel Sanatlar Fakültesi	4	50	%76	%74,8	%72	%61	%83,7
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	10	132	%75,8	%69,9	%57	%58,3	%84,1
Espiye Meslek Yüksekokulu	6	47	%75,4	%69	%100	%70,2	%79,2
Spor Bilimleri Fakültesi	2	27	%75,4	%64,4	%99	%71,3	%76,4
Sağlık Bilimleri Fakültesi	2	23	%74,3	%73,3	%86	%71,6	%77,7
Dereli Meslek Yüksekokulu	5	90	%73,7	%66,5	%34	%26,2	%89,8
Şebinkarahisar Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	2	30	%70,3	%64,5	%88	%64,7	%73,4
Tirebolu Mehmet Bayrak Meslek Yüksekokulu	10	145	%70,1	%57,3	%68	%52	%83,8
Giresun Meslek Yüksekokulu	13	206	%69,5	%62,8	%92	%52,2	%87,7
Alucra Turan Bulutçu Meslek Yüksekokulu	8	181	%68,9	%63,3	%44	%41,5	%89,1
Bulancak Meslek Yüksekokulu	5	66	%68,8	%55,7	%87	%62,9	%74,2
İslami İlimler Fakültesi	1	16	%67,9	%60,6	%82	%66,4	%69,5

Birim	Program sayısı	PÇ sayısı	Ulaşım endeksi	Ortalama ders başarısı	Matris yoğunluğu	En düşük PÇ	En yüksek PÇ
Görece Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	2	43	%67,1	%61,7	%74	%62,8	%71,4
Bulancak Kadir Karabaş Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	3	55	%65,3	%55,9	%71	%58,5	%89,6
Keşap Meslek Yüksekokulu	4	53	%63,1	%56	%68	%48,4	%79,7
Tirebolu İletişim Fakültesi	3	46	%62,2	%54	%78	%55,5	%66,6
Şebinkarahisar Meslek Yüksekokulu	12	234	%61,9	%56,6	%53	%38,8	%81,1
Fen Edebiyat Fakültesi	8	84	%60,1	%58,4	%85	%23,5	%77,2
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	4	42	%59,3	%51,9	%81	%51,2	%65,8
Mühendislik Fakültesi	5	95	%59,2	%53,2	%68	%32,6	%71,4
Şebinkarahisar Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	2	30	%58	%53,4	%47	%52,4	%67,8
Turizm Fakültesi	2	37	%52,6	%63,2	%23	%21,5	%75,3

5. Öncelikli İnceleme Alanları

Öğrenci alımı yapılan programlar arasında ulaşım endeksi en düşük olanlar aşağıda listelenmiştir. Liste bir başarı sıralaması değil, incelemeye öncelik verilebilecek alanları göstermek amacıyla hazırlanmıştır. Endeksin yanında en düşük ve en yüksek çıktı değerlerinin verilmesi, düşüklüğün programın tamamına mı yoksa belirli çıktılara mı ait olduğunu ayırt etmeyi sağlar.

Tablo 9. Ulaşım endeksi en düşük programlar

Birim	Program	Endeks	En düşük	En yüksek	PÇ
Turizm Fakültesi	Rekreasyon Yönetimi	%25,1	%21,5	%35	23
Fen Edebiyat Fakültesi	Matematik (b)	%41	%23,5	%50,1	8
Mühendislik Fakültesi	Genetik ve Biyomühendislik (b)	%41,1	%32,6	%45,4	24
Alucra Turan Bulutçu Meslek Yüksekokulu	Bankacılık ve Sigortacılık	%45,7	%42,9	%54,5	19
Fen Edebiyat Fakültesi	Türk Dili ve Edebiyatı (b)	%45,8	%41,2	%58	12
Şebinkarahisar Meslek Yüksekokulu	İklimlendirme ve Soğutma Teknolojisi	%46,1	%46,1	%46,1	18
Mühendislik Fakültesi	Elektrik - Elektronik Mühendisliği (b)	%50,9	%49,7	%53,8	24
Şebinkarahisar Meslek Yüksekokulu	Bilişim Güvenliği Teknolojisi	%51,5	%40,9	%60,6	24
Mühendislik Fakültesi	İnşaat Mühendisliği	%52,6	%44,8	%58,5	11

Açıklama: Liste bir başarı sıralaması değildir; incelemeye öncelik verilebilecek programları gösterir. “En düşük” ve “En yüksek” sütunları programın en zayıf ve en güçlü program çıktısı değerini verir. İkisi birbirine yakınsa düşüklük programın tamamına yayılmıştır ve genellikle ilişki matrisi kaynaklıdır; aradaki fark büyükse yalnızca belirli çıktılar geride kalmıştır. Son sütun hesaplama giren program çıktısı sayısıdır.

(b) Bu programlarda müfredat derslerinin yarısından azı için başarı verisi bulunmaktadır (bkz. Bölüm 6.2). Düşük endeks büyük olasılıkla düşük ulaşım düzeyini değil, eksik veriyi yansıtmaktadır; bu programlar için öncelikli inceleme, öncelikle veri kapsamının nedeninin araştırılması biçiminde anlaşılmalıdır.

Öğrenci alımı yapılmayan programlar bu listeye dâhil edilmemiştir; söz konusu programlarda kapsamlı bir müfredat güncellemesi beklenmediğinden öncelikli inceleme listesinde yer almaları anlamlı olmayacaktır (bkz. Bölüm 6.3).

Bu programların bir kısmında en düşük ve en yüksek değer birbirine çok yakındır; yani bütün program çıktıları benzer düzeydedir. Bu genellikle iki durumdan birine işaret eder: dersin ölçme araçlarının öğrenme çıktıları yeterince karşılamaması veya ilişki matrisinde gerçekte zayıf olan bağların yüksek düzeyde işaretlenmiş olması. İlgili birimlerin öncelikli matrislerini gözden geçirmesi önerilir.

5.1. Ulaşım Endeksi En Yüksek Programlar

Tablo 10. Ulaşım endeksi en yüksek programlar

Birim	Program	Endeks	En düşük	En yüksek
Alucra Turan Bulutçu Meslek Yüksekokulu	Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	%89,1	%89,1	%89,1
Dereli Meslek Yüksekokulu	Çağrı Merkezi Hizmetleri	%85,8	%81,3	%89,8
Giresun Meslek Yüksekokulu	Bilgisayar Programcılığı	%85,8	%83,8	%87,7
Eğitim Fakültesi	Sınıf Öğretmenliği	%84,6	%82,2	%86,7
Eğitim Fakültesi	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	%83,2	%79,1	%85,7

(c) Bu programda bütün program çıktılarının ulaşım düzeyi birbirinin aynısıdır (bkz. Bölüm 6.4). Yüksek endeks, çıktıların ayrı ayrı yüksek düzeyde kazandırıldığını değil, ilişki matrisinin tek bir örüntüde doldurulduğunu göstermektedir; bu değer bir başarı göstergesi olarak okunmamalıdır.

6. Veri Kalitesi Bulguları

Değerlendirme sürecinde Ders Bilgi Paketi verisine ilişkin, hesaplamanın kapsamını doğrudan sınırlayan bulgular tespit edilmiştir. Öğrenci alımı yapılmayan programlar hakkında iyileştirme gerektiren bir tespit üretilmemiş; bu programlar yalnızca Bölüm 6.2’de bilgi amacıyla listelenmiştir. İzleyen alt bölümlerdeki tespitler öğrenci alımı yapılan programlarla sınırlıdır.

6.1. Müfredat Kapsama Oranı Düşük Programlar

Aşağıdaki 5 programda, bilgi paketindeki müfredat derslerinin yarısından azı için ders başarı verisi bulunmaktadır. Bu programlarda hesaplanan değerlerin temsil gücü sınırlıdır.

- Fen Edebiyat Fakültesi — Matematik
- Fen Edebiyat Fakültesi — Türk Dili ve Edebiyatı
- Mühendislik Fakültesi — Elektrik - Elektronik Mühendisliği
- Mühendislik Fakültesi — Genetik ve Biyomühendislik
- Tirebolu İletişim Fakültesi — Radyo, Televizyon ve Sinema

Tıp Fakültesi, harf notu üretmediği için Bölüm 1’de kapsam dışında bırakılmıştır; bu listede ayrıca gösterilmemiştir.

6.2. Öğrenci Alımı Yapılmayan Programlar

Aşağıdaki 6 programda öğrenci alımı bulunmamakta, ancak kayıtlı öğrenciler için ders açılmaya devam edilmektedir. Bu programlarda 2026-2027 yılı için kapsamlı bir müfredat güncellemesi beklenmemekte; kayıtlı öğrencilerin mezuniyetine kadar açılması gereken derslerin planlanması yeterli görülmektedir.

- Eynesil Kamil Nalbant Meslek Yüksekokulu — Hukuk Büro Yönetimi ve Sekreterliği
- Fen Edebiyat Fakültesi — Kimya
- Giresun Meslek Yüksekokulu — Radyo ve Televizyon Programcılığı
- Şebinkarahisar Meslek Yüksekokulu — Makine
- Şebinkarahisar Meslek Yüksekokulu — Radyo ve Televizyon Programcılığı
- Şebinkarahisar Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu — Tıbbi Tanıtım ve Pazarlama

6.3. Program Çıktısı Sayısı Olağandışı Programlar

Program çıktısı sayısı program başına ortalama 15’tir. Bu sayının çok altında veya çok üstünde kalan programlarda endeks değeri yanıltıcı olabilir. Az sayıda çıktı tanımlanmış bir programın yüksek endeks göstermesi, ulaşım düzeyinin yüksekliğinden değil çıktı tanımının eksikliğinden kaynaklanabilir.

Beş veya daha az program çıktısı tanımlı programlar:

- Diş Hekimliği Fakültesi — Diş Hekimliği (2 program çıktısı)

Onuz ve üzeri program çıktısı tanımlı programlar:

- Alucra Turan Bulutçu Meslek Yüksekokulu — Medya ve İletişim (35 program çıktısı)
- Alucra Turan Bulutçu Meslek Yüksekokulu — Halkla İlişkiler ve Tanıtım (31 program çıktısı)

Bu programlarda program çıktısı tanımlarının Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi ile uyum bakımından gözden geçirilmesi önerilir.

6.4. Program Çıktıları Birbirinden Ayırışmayan Programlar

Aşağıdaki 7 programda bütün program çıktılarının ulaşım düzeyi birbirinin aynısıdır; en düşük ve en yüksek değer arasında bir puandan az fark bulunmaktadır. Bu, bir ölçüm sonucu değil, ilişki matrisinin bütün çıktılar için tek bir örüntüde doldurulmuş olduğunun göstergesidir. Bu programlarda ulaşım düzeyi çıktılar hakkında bilgi taşımamaktadır ve öncelikli olarak matrisin yeniden kurulması gerekmektedir.

Tablo 11. Program çıktıları birbirinden ayırışmayan programlar

Birim	Program	Tüm PÇ değeri	PÇ sayısı
Şebinkarahisar Meslek Yüksekokulu	İklimlendirme ve Soğutma Teknolojisi	%46,1	18
Bulancak Meslek Yüksekokulu	Makine	%63	9
Fen Edebiyat Fakültesi	Sosyoloji	%70,5	6
Sağlık Bilimleri Fakültesi	Ebelik	%77,4	11
Espiye Meslek Yüksekokulu	Acil Durum ve Afet Yönetimi	%78,6	10
Diş Hekimliği Fakültesi	Diş Hekimliği	%79,4	2
Alucra Turan Bulutçu Meslek Yüksekokulu	Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	%89,1	15

Açıklama: Üçüncü sütun, o programdaki bütün program çıktılarının aynı olan değerini gösterir. Dördüncü sütun bu değere sahip çıktı sayısıdır. Örneğin ilk satırda on sekiz program çıktısının tamamı aynı değerdedir. Bu tek bir dersin değil, bütün çıktıların aynı ders kümesine aynı düzeyde bağlanmış olmasının sonucudur.

7. Bulguların Program Tasarımı ile İlişkilendirilmesi

Program çıktıları bir programın tasarım hedefidir: mezunun hangi bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip olacağını taahhüt eder. Müfredat, bu taahhüdü yerine getirmek üzere kurulmuş bir araçtır. Dolayısıyla ulaşım düzeyi yalnızca öğrencinin başarısını değil, tasarımın kendisinin işleyip işlemediğini de ölçer.

7.1. Program Çıktısı – Ders İlişkisinin Yapısı

Üniversite genelinde bir program çıktısı, ortalanca değerle programdaki 23 dersten beslenmektedir. Ancak dağılımın iki ucu tasarım açısından sorunludur.

Tablo 12. Program çıktısı – ders ilişkisinin yapısal göstergeleri

Yapısal gösterge	Sayı	Payda	Oran
İkiden az sayıda derse bağlı program çıktısı	146	1.991	%7,3
Programdaki derslerin %90 ve fazlasıyla ilişkilendirilmiş program çıktısı	522	1.991	%26,2
Programdaki tüm program çıktılarıyla ilişkilendirilmiş ders	2.626	5.096	%51,5
4 veya 5 düzeyinde işaretlenmiş ilişki	164.671	300.779	%54,7

Açıklama: İlk üç satır program çıktısı ve ders sayılarını, dördüncü satır matristeki tek tek ilişkileri saymaktadır. “Sayı” sütunu koşulu sağlayan kayıt sayısı, “Payda” sütunu karşılaştırma yapılan toplam kayıt sayısıdır. Her satırın paydası farklıdır; bu nedenle aynı sütun olarak verilmiştir.

Paydalar tablodaki her satır için ayrı verilmiştir. Program çıktısı satırlarında payda, hesaplama yapılabilen 1.991 program çıktısıdır. Ders satırında payda, rapor kapsamındaki programlarda öğrenme çıktısı – program çıktısı ilişki matrisi tanımlı 5.096 program-ders eşleşmesidir. Bu sayının değerlendirmeye giren 6.263 dersten az olmasının nedeni, 1.167 ders için ilişki matrisinin hiç tanımlanmamış olmasıdır; matrisi bulunmayan dersler bu göstergenin hesabına girmemektedir. Son satırda payda, kapsam içindeki programlara ait 300.779 öğrenme çıktısı – program çıktısı ilişkisidir.

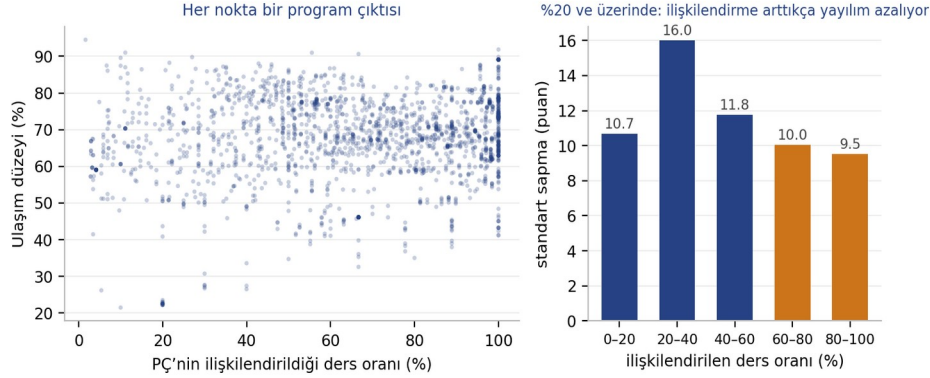
Derslerin yarısından fazlası (%51,5) kayıtlı olduğu programın istisnasız bütün program çıktılarıyla ilişkilendirilmiştir. Bir dersin programın her taahhüdüne aynı anda hizmet etmesi öğretim açısından mümkün değildir; bu işaretleme deseni, ilişki matrisinin bir tasarım aracı olarak değil, doldurulması gereken bir form olarak ele alınmış olabileceğine işaret etmektedir. Benzer biçimde ilişkilerin %54,7’si en yüksek iki düzeyde (4–5) işaretlenmiştir.

7.2. Aşırı İlişkilendirmenin Ölçüm Üzerindeki Etkisi

Bu yapının ölçüm üzerinde somut bir sonucu vardır. Aşağıdaki değerler, Bölüm 2.6’da tanımlanan AKTS ağırlıklı yöntemle hesaplanmıştır. Programdaki derslerin neredeyse tamamıyla ilişkilendirilmiş program çıktıların ulaşım düzeyi ortalama %70,3, standart sapması ise yalnızca 9,2 puandır. Bu çıktılar birbirinden ayrılmamakta, hepsi programın genel ders başarısı ortalamasına yakınsamaktadır. Çıktı bazında ölçüm yapılmış gibi görünse de elde edilen sayı programın ortalama başarısını tekrar etmekte, hangi yetkinliğin kazandırılıp hangisinin kazandırılmadığı hakkında bilgi taşımamaktadır.

Buna karşılık iki veya daha az derse bağlı program çıktılarında ortalama %58,4, standart sapma 18,5 puandır. Bu çıktılar ayrılmakta, ancak tek bir dersin başarısına bağımlı hale gelmektedir; o derste yaşanacak bir dalgalanma doğrudan program çıktısına yansımaktadır.

Standart sapmanın çok sayıda derse bağlı çıktılarda düşük çıkması, kısmen hesabın gereğidir: daha çok sayıda değer ortalama doğa olarak daha az değişkenlik gösterir. Buradaki bulgu bu aritmetik sonucun kendisi değil, sonucun ölçüm açısından doğrudur. Programdaki hemen her derse bağlanmış bir program çıktısı, tanımı gereği o programın genel ders başarısına yakınsar ve diğer çıktılardan ayıramaz. Ölçümün ayırt edici olabilmesi için ilişkilendirmenin seçici yapılması gerekmektedir.

Grafik 2. Program çıktısının ilişkilendirildiği ders oranı ile ulaşım düzeyi ve yayılım ilişkisi

Sağlıklı bir tasarımda her program çıktısı, o çıktıyı gerçekten hedefleyen sınırlı sayıda dersten beslenir ve bu dersler birbirini tamamlar. Ne tek derse indirgenmiş ne de bütün müfredata yayılmış bir ilişki, ölçülebilir bir tasarım oluşturur.

7.3. Ders İçeriği ile Program Çıktısı Uyumu

Bölüm 7.1 ve 7.2 ilişki matrisinin yapısını, yani hangi dersin kaç çıktıyla ne düzeyde ilişkilendirildiğini incelemektedir. Bu alt bölüm ise ilişkinin içeriğini sorgulamaktadır: bir dersin yüksek düzeyde (4-5) ilişkilendirildiği program çıktısı, dersin adı, amacı ve içeriğiyle konu bakımından örtüşmekte midir?

İnceleme, Ders Bilgi Paketindeki ders adı, amaç ve içerik metinleri ile program çıktısı metinleri arasında sözcük düzeyinde örtüşme aranarak yapılmıştır. Karşılaştırma her program için kendi içinde yapılmış; program çıktılarının soyut ifade edilmesinden kaynaklanan yanılmayı azaltmak amacıyla mutlak değil göreceli ölçüt kullanılmıştır. Ders metni iki yüz karakterden kısa olan kayıtlar, örtüşme aranmasına elverişli olmadığından kapsam dışında tutulmuştur.

Tablo 13. Ders içeriği ile program çıktısı arasındaki konu örtüşmesi

Gösterge	Değer
İncelenen yüksek düzeyli (4-5) ders – program çıktısı ilişkisi	19.533
Konu örtüşmesi tespit edilemeyen ilişki	7.466 (%38,2)
Etkilenen ders sayısı	1.847
Etkilenen program sayısı	126

Açıklama: İlk satır, ilişki matrisinde 4 veya 5 düzeyinde işaretlenmiş ve ders metni incelemeye elverişli olan ilişki sayısıdır. İkinci satır, bunlardan ders metni ile çıktı metni arasında ortak konu bulunamayanların sayısı ve oranıdır. Oran, hücre düzeyinde bir hata bildirimi değil, gözden geçirme ihtiyacının büyüklüğünü gösteren bir ölçüdür.

Bulgunun niteliği açıkça belirtilmelidir. Bu tarama metin karşılaştırmasına dayanmakta olup kesin bir hata bildirimi değildir. Konu bakımından ilişkili bir ders ile soyut ifade edilmiş bir program çıktısı arasında ortak sözcük bulunmayabilir; bu durumda tarama gereksiz uyarı üretir. Buna karşılık bir dersin yüksek düzeyli ilişkilerinin çoğunda örtüşme bulunamaması, tek tek hücrelerden bağımsız olarak anlamlı bir göstergedir.

Nitekim incelemede, alan dersleri ile ilgisiz program çıktıları arasında yüksek düzeyli ilişkiler tespit edilmiştir; ortak zorunlu derslerin alan çıktılarına yüksek düzeyde bağlanması da sık görülen bir durumdur.

Bu nedenle bulgu birim raporlarında ders düzeyinde sunulmakta ve her programda yüksek düzeyli ilişkilerinin büyük bölümünde örtüşme bulunamayan dersler listelenmektedir. Birimlerin bu dersleri hücre hücre değil, matris satırı bütünüyle gözden geçirmesi önerilir.

7.4. Bulguların Yorumlanmasında Üç Durum

Düşük ulaşım düzeyi tek başına bir neden göstermez. Birimlerin, kendi program çıktılarının aşağıdaki üç durumdan hangisine girdiğini belirleyerek değerlendirme yapması gerekmektedir:

Tablo 14. Düşük ulaşım düzeyinin yorumlanmasında üç durum

Durum	Göstergesi	İnceleme yönü
Öğretim ve ölçme kaynaklı	İlişki matrisi gerçekçi, çıktıya bağlı dersler sınırlı ve konu bakımından tutarlı, buna rağmen ders başarısı düşük	Ders içeriği, ön koşul ilişkileri ve değerlendirme yöntemi
Tasarım kaynaklı	Çıktı, programdaki derslerin neredeyse tamamıyla veya konuyla ilgisiz derslerle ilişkilendirilmiş	İlişki matrisinin yeniden kurulması, ilgisiz bağların kaldırılması
Kapsam kaynaklı	Çıktıya bağlı ders sayısı bir veya iki; sonuç tek dersin başarısını yansıtır	Çıktıyı destekleyen ders sayısı veya çıktının tanımı

7.5. Program Tasarımı Döngüsüne Katkısı

Bu rapor, program tasarımı ve güncellenmesi sürecinin geri besleme halkasını oluşturmaktadır. Program çıktıları tanımlanır, müfredat bu çıktıları karşılayacak biçimde kurgulanır, dersler yürütülür ve ölçme yapılır; elde edilen ulaşım düzeyleri ise tasarımın ne ölçüde işlediğini gösterir ve bir sonraki güncellenmenin girdisi olur. 2026-2027 eğitim-öğretim yılı için beklenen, bu girdinin Ders Bilgi Paketi üzerinden tasarıma yansıtılmasıdır.

Bu nedenle birimlerden beklenen çalışma, düşük çıkan sayıları yükseltmek değil, program çıktıları ile müfredat arasındaki ilişkiyi gerçeğe uygun hale getirmektir. İlişki matrisi doğru kurulduğunda ölçüm anlamlı hale gelir; ölçüm anlamlı hale geldiğinde iyileştirme hedefli yapılabilir.

8. AKTS – İş Yükü Tutarlılığı

Raporun bu kısmı, derslerin AKTS kredilerinin öğrenci iş yüküne dayanıp dayanmadığını incelemektedir. Avrupa Kredi Transfer Sistemi, bir kredinin belirli bir öğrenci iş yüküne karşılık gelmesi esasına dayanır; Üniversitemizde bir AKTS 30 saat iş yükü olarak tanımlanmıştır. Ders Bilgi Paketinde her ders için, etkinlik türü, sayısı ve süresini gösteren bir iş yükü tablosu ile ölçme araçlarını ve ağırlıklarını gösteren bir değerlendirme tablosu bulunmaktadır. İnceleme bu iki tablo ile beyan edilen AKTS değerinin karşılaştırılmasına dayanmaktadır.

Kapsam, birinci kısımla aynı programlardaki 11.389 ders kayıdır. Blok ders ve tez niteliğindeki 62 kayıt, olağandışı süre ve kredi değerleri nedeniyle ortalama hesaplarından çıkarılmış, tutarlılık kontrollerinde tutulmuştur.

8.1. Tanımların Doluluk Durumu

İncelemenin ilk bulgusu olumludur: iş yükü tabloları neredeyse eksiksiz doldurulmuştur. Bu, tutarlılık incelemesinin yapılabilmesini mümkün kılmaktadır.

Tablo 15. Ders Bilgi Paketi tanım alanlarının doluluk durumu

Tanım alanı	Dolu ders	Oran
AKTS değeri	11.389	%100
İş yükü tablosu	11.388	%100
Teorik ve uygulama saati	11.058	%97,1
Değerlendirme sistemi	10.482	%92

Açıklama: Her satır bir Ders Bilgi Paketi alanını gösterir. “Dolu ders” sütunu o alanın doldurulmuş olduğu ders sayısıdır. Yüksek oranlar olumludur; alanların boş bırakılmadığını, dolayısıyla tutarlılık incelemesinin yapılabildiğini gösterir. Alanın doldurulmuş olması içeriğinin doğru olduğu anlamına gelmez; içerik Bölüm 8.3 ve 8.4’te incelenmektedir.

Ders başına ortalama değerler şöyledir: 2,3 saat teorik, 0,56 saat uygulama, 3,41 AKTS ve 99 saat toplam iş yükü. İş yükü tablolarında ders başına ortalama 6,1 etkinlik tanımlanmıştır.

8.2. AKTS ile İş Yükünün Tutarlılığı

Beyan edilen AKTS değeri ile iş yükü tablosundan hesaplanan AKTS karşılaştırıldığında sonuç büyük ölçüde tutarlıdır. 11.389 dersin 232 tanesinde (%2) yarım AKTS ve üzerinde fark bulunmaktadır. Müfredat tablosundaki AKTS değeri ile ders sayfasındaki değer arasında ise hiçbir derste fark tespit edilmemiştir.

Ancak bu tutarlılık tek başına AKTS değerlerinin öğrenci iş yükünü doğru yansıttığı anlamına gelmez. İş yükü tablosu, beyan edilen AKTS değerine ulaşacak biçimde de doldurulabilir. Bu durumda tablo ile AKTS birbiriyle tutarlı olur, ancak ikisi de gerçek iş yükünden bağımsız kalır. Tutarlılığın gerçek bir hesaba mı yoksa sonradan uydurmaya mı dayandığı, iş yükü tablosunun içeriğine bakılarak değerlendirilebilir. İzleyen alt bölüm bu içeriği incelemektedir.

8.3. Ölçme Araçları ile İş Yükünün Karşılaştırılması

Bir dersin değerlendirme sisteminde yer alan her ölçme aracı, öğrenciye bir çalışma yükü getirir. Ara sınav öncesinde çalışılır, ödev hazırlanır, proje yürütülür. Bu nedenle değerlendirme tablosunda yer alan bir ölçme aracının, iş yükü tablosunda da doğrudan ya da hazırlık çalışması olarak karşılığı bulunmalıdır. Karşılığı bulunmayan bir ölçme aracı, öğrencinin notunu belirlemede ancak iş yüküne yansımamaktadır; bu durumda AKTS değeri eksik hesaplanmış olur.

Karşılaştırma yapılırken iki hususa dikkat edilmiştir. Birincisi, aynı çalışmanın iki tabloda farklı adlarla geçebilmesidir: değerlendirmede “Proje Sunma” olarak yazılan bir araç, iş yükünde “Proje Hazırlama” olarak yer alabilir. Bu nedenle eşleştirme metinlerin birebir örtüşmesine göre değil, kavram düzeyinde yapılmıştır; sunma, sunum ve sunu tek kavram sayılmış, aynı biçimde pratik, laboratuvar, atölye ve staj tek kavram altında değerlendirilmiştir.

İkincisi, her ölçme aracı öğrenciye ayrı bir çalışma yükü getirmez. Gözlem, tartışma, derse katılım, soru-yanıt ve grup çalışması gibi yöntemler ders saati içinde uygulanır; öğrencinin bunlar için ayrıca zaman harcaması beklenmez ve iş yükü tablosunda ayrı satır olarak yer almamaları bir eksiklik değildir. Bu nitelikteki 595 kayıt karşılaştırma kapsamından çıkarılmıştır. Kapsam dışında tutulan bu kayıtların dâhil edilmesi, tutarsızlık oranını gerçekte olduğundan yüksek gösterecektir.

Bu iki düzeltmeden sonra ölçme araçları incelendiğinde, genel uyum oranı yüksek görünmektedir. Ancak bu ortalama sonucu yanıltıcı biçimde iyileştirmektedir: ölçme araçlarının büyük bölümü ara sınav ve final sınavından oluşmakta ve sınavlar iş yükü tablolarına neredeyse istisnasız işlenmektedir. Sınavlar ile diğer ölçme araçları ayrıldığında tablo tersine dönmektedir.

Tablo 16. Ölçme araçlarının iş yükü tablosundaki karşılığı (sınav ve sınav dışı ayrımı)

Ölçme aracı türü	Kayıt	Karşılığı var	Karşılığı yok
Sınavlar (ara sınav, final, bütünleme, quiz)	21.185	%99,2	%0,8
Sınav dışı araçlar (ödev, proje, rapor, sunum)	2.154	%79	%21

Açıklama: Satırlar ölçme aracı türünü, “Kayıt” sütunu incelenen ölçme aracı sayısını gösterir. Son iki sütun bu araçların iş yükü tablosundaki durumunu verir ve toplamaları yüzde yüzdür. Ders saati içinde uygulanan yöntemler (gözlem, tartışma, derse katılım, soru-yanıt, grup çalışması) tabloya dâhil edilmemiştir.

Sınavların %99,2’si iş yükü tablosunda karşılık bulurken, sınav dışı ölçme araçlarında bu oran %79’a düşmektedir. Sınav dışı araçların %21’i iş yükü tablosunda hiç yer almamaktadır.

Karşılığı bulunmayan 452 ölçme aracının ders notundaki ortalama ağırlığı %51,6 düzeyindedir. Bu araçlar en sık şu türlerde görülmektedir:

Tablo 17. İş yükünde karşılığı bulunmayan ölçme araçları

Ölçme aracı	Ders sayısı	Not ağırlığı ortalaması
Proje Sunma	90	%46,2
Rapor Sunma	78	%69,9
Rapor Hazırlama	68	%78,4
Proje Hazırlama	59	%42,5
Ev Ödevi	55	%28,7
Uygulama/Pratik	36	%31,9
Proje Tasarımı/Yönetimi	24	%39,8
Rapor	17	%69,4

Açıklama: İlk sütun ölçme aracının Ders Bilgi Paketindeki adıdır. İkinci sütun, bu aracın iş yükünde karşılıksız kaldığı ders sayısını; üçüncü sütun ise bu derslerde aracın ders notundaki ortalama ağırlığını verir. Örneğin üçüncü satır okunduğunda: rapor hazırlama, yer aldığı derslerde notun ortalama %77,9’unu belirlemekte, ancak öğrencinin bunun için harcadığı zaman iş yüküne hiç yansıtılmamıştır.

Ders düzeyinde bakıldığında, 297 dersin değerlendirme sisteminde iş yükü tablosunda karşılığı bulunmayan en az bir ölçme aracı yer almaktadır. Bu derslerde, karşılığı bulunmayan araçların not ağırlıkları toplamı ortalama %78,5 düzeyindedir. Ders sayısı sınırlı olmakla birlikte, etkilenen derslerde öğrenci notunun büyük bölümünün iş yüküne hiç yansıtılmamış çalışmalardan gelmesi dikkate değerdir.

Bulgu, iş yükü tablolarının sınav odaklı doldurulduğunu göstermektedir. Ödev, proje, rapor ve sunum gibi araçlar not verirken hesaba katılmakta, öğrencinin bunlar için harcadığı zaman ise AKTS hesabına girmemektedir. Bu durum AKTS değerlerinin sistematik olarak eksik hesaplanmasına yol açmaktadır.

8.4. Değerlendirmede Yer Almayan İş Yükü Kalemleri

Bölüm 8.3, değerlendirmede yer alan bir ölçme aracının iş yükünde karşılık bulmaması durumunu ele almaktadır. Bunun tersi de bir tutarsızlıktır: iş yükü tablosunda ödev, proje, rapor veya sunum gibi teslim edilen ürün niteliğinde bir kalem tanımlanmış olmasına karşın, bu çalışmanın değerlendirme sisteminde hiçbir karşılığı bulunmaması. Bu durumda öğrenci söz konusu çalışmayı yapmakta, harcadığı zaman AKTS hesabına girmekte, ancak çalışmanın ders notuna hiçbir etkisi olmamaktadır.

Tablo 18. Değerlendirmede karşılığı bulunmayan iş yükü kalemleri

Gösterge	Değer
İş yükü tablolarında tanımlı teslim ürünü kalemi	5.005
Değerlendirme sisteminde karşılığı bulunmayan kalem	3.403 (%68)
Etkilenen ders sayısı	1.899
Bu kalemlerin toplam iş yükü karşılığı	55.935 saat
Ders başına ortalama	29,5 saat

Açıklama: İlk satır, iş yükü tablolarında ödev, proje, rapor, sunum, makale, portfolyo, seminer ve araştırma gibi teslim edilen ürün niteliğindeki kalemlerin sayısıdır. Dersin kendi saatleri (uygulama, laboratuvar), sınav hazırlığı ve ders saati içinde yürütülen etkinlikler (tartışma, derse katılım, okuma) bu sayıya dâhil değildir; bu kalemlerin değerlendirilmede karşılığı bulunmaması olağandır. İkinci satır, bunlardan değerlendirme sisteminde hiçbir karşılığı bulunmayanların sayısı ve oranıdır. Son iki satır, karşılığı bulunmayan bu kalemler için iş yükü tablolarında ayrılan sürenin toplamını ve ders başına ortalamasını gösterir.

En sık görülen kalemler aşağıdaki gibidir.

Tablo 19. Değerlendirmede karşılığı bulunmayan en sık iş yükü kalemleri

İş yükü kalemi	Ders sayısı	Ortalama saat
Ev Ödevi	1.415	17,5
Rapor Hazırlama	409	20,7
Proje Hazırlama	381	19,8
Makale Kritik Etme	356	14,5
Proje Sunma	313	11
Rapor Sunma	252	9,3
Rapor	88	16,5
Makale Yazma	71	9

Bulgu, Bölüm 8.3'teki tespitin aynası niteliğindedir ve ondan belirgin biçimde daha yaygındır. İki bulgu birlikte değerlendirildiğinde ortaya çıkan sonuç şudur: değerlendirme tablosu ile iş yükü tablosu birbirinden bağımsız olarak doldurulmaktadır. Bir tabloda yer alan bir çalışma diğerinde yer almamakta; ders notu ile öğrenci iş yükü arasındaki bağ kopmaktadır.

Tutarsızlık iki biçimde giderilebilir. Söz konusu çalışma fiilen yapılıyorsa değerlendirme sistemine bir ölçme aracı olarak eklenmelidir; yapılmıyorsa iş yükü tablosundan çıkarılmalı ve AKTS değeri buna göre gözden geçirilmelidir. Her iki durumda da karar dersin öğretim elemanı ile birlikte verilmelidir.

8.5. Değerlendirme Sistemlerinin Yapısı

Değerlendirme sistemlerinde ders başına ortalama 2,12 ölçme aracı tanımlanmıştır. Yarıyıl içi ve yarıyıl sonu ağırlıklarında ise belirgin bir tek biçimlilik görülmektedir: 10.143 derste (%89,1) ağırlık dağılımı %40 – %60 biçimindedir ve yarıyıl içi ağırlığının standart sapması 3,2 puandır.

Bu tek biçimlilik tek başına bir eksiklik değildir; ilgili yönetmelik hükümlerinden ve yerleşik uygulamadan kaynaklanabilir. Bununla birlikte ölçme ağırlığının dersin niteliğine göre farklılaşmaması dikkate değerdir. Uygulama ağırlıklı bir ders ile tamamen teorik bir dersin aynı ağırlık dağılımını kullanması, ağırlığın ders tasarımı bir parçası olarak değil, varsayılan bir değer olarak ele alındığını düşündürmektedir.

Öğrenme çıktısı sayısı ile birlikte değerlendirildiğinde daha belirgin bir sorun ortaya çıkmaktadır. Derslerde ortalama 4,92 öğrenme çıktısı tanımlıdır. Buna karşılık 7.375 derste (%69,2) yarıyıl içinde tek bir ölçme aracı bulunmakta ve bu araçla dört veya daha fazla öğrenme çıktısı ölçülmektedir. Tek bir sınavla çok sayıda öğrenme çıktısının ayrı ayrı ölçülmesi mümkün olmadığından, bu derslerde çıktı bazında ölçme fiilen yapılmamaktadır.

8.6. İş Yükünün Etkinliklere Dağılımı

İş yükü tablolarında tanımlanan saatlerin etkinlik türlerine dağılımı aşağıdaki gibidir.

Tablo 20. İş yükünün etkinlik türlerine dağılımı

Etkinlik türü	Toplam iş yükü içindeki payı
Derse katılım ve çalışma	%24,4
Diğer etkinlikler	%41,6
Sınav ve hazırlık	%34

Açıklama: Tablo, bütün derslerin iş yükü tablolarındaki saatlerin toplamının etkinlik türlerine göre dağılımını gösterir. “Sınav ve hazırlık” sınavlar ile sınav öncesi bireysel çalışmaları; “Derse katılım ve çalışma” ders saatleri ile ders öncesi-sonrası çalışmaları; “Diğer etkinlikler” ödev, proje, uygulama ve benzeri kalemleri kapsar. Oranların toplamı yüzde yüzdür.

Sınav ve sınav hazırlığının toplam iş yükü içindeki payının üçte biri aşması, Bölüm 8.3 ve 8.4'teki bulgularla birlikte okunmalıdır. İş yükü tabloları sınav merkezli kurulmuş; ödev, proje ve uygulama gibi etkinlikler hem ölçme aracı olarak hem iş yükü kalemi olarak yeterince temsil edilmemiştir.

8.7. Birim Düzeyinde Görünüm

Aşağıdaki tabloda birimler ders sayısına göre sıralanmıştır. Son iki sütun bu kısmın temel bulgularını birim düzeyinde göstermektedir: ölçme aracı iş yükünde karşılıksız kalan ders sayısı ile yarıyıl içinde tek ölçme aracıyla dört ve üzeri öğrenme çıktısı ölçülen ders sayısı.

Tablo 21. Birimlere göre AKTS ve iş yükü göstergeleri

Birim	Ders sayısı	Ortalama AKTS	Ortalama iş yükü (saat)	AKTS uyumsuzluğu	Karşılıksız ölçme	Tek ölçme aracı
Eğitim Fakültesi	2.871	3,67	108	4	28	2.108
Fen Edebiyat Fakültesi	852	3,37	84	30	18	358
Mühendislik Fakültesi	802	3,45	103	6	24	512
Şebinkarahisar Meslek Yüksekokulu	568	3,19	94	16	19	332
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	565	2,51	74	2	20	425
Giresun Meslek Yüksekokulu	515	3,27	97	29	19	264
Spor Bilimleri Fakültesi	493	3,65	107	0	36	444
Tirebolu Mehmet Bayrak Meslek Yüksekokulu	490	3,09	92	11	17	324
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	431	3,69	109	7	14	290
Tirebolu İletişim Fakültesi	397	3,55	103	14	9	245
Alucra Turan Bulutçu Meslek Yüksekokulu	379	3,38	100	12	15	190
Devlet Konservatuvarı	319	3,24	83	19	0	193
İslami İlimler Fakültesi	314	3,76	113	1	4	263
Espiye Meslek Yüksekokulu	309	2,96	88	16	7	194
Dereli Meslek Yüksekokulu	263	2,81	83	1	7	166
Görele Güzel Sanatlar Fakültesi	250	3,83	105	4	1	120
Bulancak Meslek Yüksekokulu	204	3,08	92	11	14	89
Bulancak Kadir Karabaş Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	203	4	119	2	2	169
Keşap Meslek Yüksekokulu	190	3,23	96	2	15	104
Eynesil Kamil Nalbant Meslek Yüksekokulu	173	3,75	112	3	1	137
Şebinkarahisar Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	154	2,52	74	14	2	67
Şebinkarahisar Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	150	3,71	106	2	8	89
Görele Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	135	4,27	114	8	1	89
Sağlık Bilimleri Fakültesi	126	3,75	113	4	3	98
Diş Hekimliği Fakültesi	69	3,83	113	0	6	60
Turizm Fakültesi	66	1,53	46	2	0	28

Birim	Ders sayısı	Ortalama AKTS	Ortalama iş yükü (saat)	AKTS uyumsuzluğu	Karşılıksız ölçme	Tek ölçme aracı
Sivil Havacılık Yüksekokulu	30	1,67	50	0	0	11
Tıp Fakültesi	9	3,22	97	0	2	6

Açıklama: Son üç sütun ders sayısıdır, oran değildir; birimlerin ders sayıları farklı olduğundan doğrudan karşılaştırılmamalıdır. “AKTS uyumsuzluğu”, beyan edilen AKTS ile iş yükünden hesaplanan AKTS arasında yarım kredi ve üzeri fark bulunan ders sayısıdır. “Karşılıksız ölçme”, değerlendirmesinde yer alan en az bir ölçme aracının iş yükünde karşılığı bulunmayan ders sayısıdır. “Tek ölçme aracı”, yarıyıl içinde tek bir ölçme aracıyla dört veya daha fazla öğrenme çıktısının ölçüldüğü ders sayısıdır.

9. İki Kısımdaki Bulguların Ortak Değerlendirilmesi

Raporun iki kısmı farklı veri kümelerine dayanmakta ve farklı soruları yanıtlamaktadır. Birinci kısım öğrenci başarısı ile program çıktıları arasındaki ilişkiyi, ikinci kısım ders kredileri ile öğrenci iş yükü arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Bulgular bir arada değerlendirildiğinde ise ortak bir örüntü ortaya çıkmaktadır.

9.1. Ortak Örüntü

Tablo 22. İki kısımdaki bulguların ortak örüntüsü

Ders Bilgi Paketi alanı	Birinci kısımdaki bulgu	İkinci kısımdaki bulgu
ÖÇ – PÇ ilişkisi matrisi	Derslerin %51,5'i programın istisnasız bütün program çıktılarıyla ilişkilendirilmiş; ilişkilerin %54,7'si en yüksek iki düzeyde işaretlenmiş.	—
İş yükü tablosu	—	Tablolar %100 oranında dolu; ancak sınav dışı ölçme araçlarının yalnızca %79'u tabloda karşılık bulmakta.
Değerlendirme sistemi	—	Derslerin %89,1'i %40 – %60 ağırlık dağılımını kullanmakta; %69,2'sinde yarıyıl içinde tek ölçme aracı ile dört ve üzeri öğrenme çıktısı ölçülmekte.
İki tablo arasındaki bağ	—	Sınav dışı ölçme araçlarının %79'u iş yükünde karşılık bulmakta; iş yükündeki teslim ürünü kalemlerinin %68'i ise değerlendirmede yer almamakta.
İlişkinin içeriği	Yüksek düzeyli ilişkilerin %38,2'sinde ders metni ile çıktı metni arasında konu örtüşmesi tespit edilememiş.	—

Açıklama: Her satır bir Ders Bilgi Paketi alanını, sütunlar ise o alana ilişkin bulgunun raporun hangi kısmından geldiğini gösterir. Tire işareti, o alanın ilgili kısımda incelenmediği anlamına gelir. Tablonun amacı üç alandaki bulguların yan yana görülmesini sağlamaktır.

Üç alanda da aynı durum gözlenmektedir: alanlar biçimsel olarak eksiksiz doldurulmuş, ancak doldurma biçimi alanın işlevini yerine getirmesini engellemiştir. İlişki matrisinde her dersin her çıktıyla ilişkilendirilmesi, çıktıların birbirinden ayrışmasını önlemekte; iş yükü tablosunun sınav merkezli doldurulması AKTS'nin gerçek iş yükünü temsil etmesini engellemekte; ölçme ağırlıklarının dersten derse değişmemesi ve tek araçla çok çıktı ölçülmesi çıktı bazında değerlendirmeyi fiilen ortadan kaldırmaktadır.

Bu örüntü, iki bağımsız veri kümesi üzerinde birbirini doğrulamaktadır. Bulgunun tek bir yöntemin yan etkisi olmadığı, Ders Bilgi Paketi alanlarının bir tasarım aracı olarak değil, tamamlanması gereken bir kayıt olarak ele alınmış olabileceğine işaret etmektedir.

9.2. Bulguların Birbiriyle İlişkisi

İki kısım arasındaki bağ yalnızca örüntü benzerliğinden ibaret değildir; yöntemsel bir bağımlılık da bulunmaktadır. Birinci kısımda program çıktısına ulaşım düzeyi hesaplanırken dersler AKTS kredilerine göre ağırlıklandırılmıştır. İkinci kısımdaki bulgu, bu ağırlıkların dayanağına ilişkindir.

Karşılıksız ölçme aracı bulunan 297 dersin iş yükü, gerçekte olması gerekenden düşük hesaplanmıştır. Bu derslerin AKTS kredileri de bu ölçüde düşük kalmış olabilir. Sonuç olarak birinci kısımda bu dersler, program çıktısına katkı hesabında olması gerekenden az ağırlıkla yer almış olabilir. Etkinin yönü ve büyüklüğü, iş yükü tanımları düzeltilmeden ölçülemez.

Bu bağ, iki çalışmanın ayrı belgelerde ele alınmaması gerektiğinin somut nedenidir. Birinci kısmın sonuçları ikinci kısmın bulgusuyla birlikte okunmalı; iş yükü tanımları düzeltildikçe ulaşım düzeyi hesabının da doğruluk kazanacağı gözetilmelidir.

9.3. Öncelik Sırası

İki kısımdaki bulgular birimler için ortak bir öncelik sırası oluşturmaktadır. Bu sıra, ölçümün anlamlı hale gelmesi için gerekli adımların mantıksal düzenini yansıtmaktadır.

Tablo 23. Ders Bilgi Paketi güncellemesinde önerilen öncelik sırası

Sıra	Yapılacak iş	Gerekçe
1	Öğrenme çıktılarının ölçülebilir biçimde yeniden yazılması	Sonraki bütün adımlar öğrenme çıktısı tanımına dayanır. Ölçülemeyen bir çıktı ne matriste doğru ilişkilendirilebilir ne de bir ölçme aracıyla eşleştirilebilir.
2	Ölçme araçlarının öğrenme çıktılarıyla eşleştirilmesi	Hangi aracın hangi çıktıyı ölçtüğü belirlenmeden ilişki matrisinin düzeyleri gerçekçi biçimde işaretlenemez.
3	ÖÇ – PÇ ilişki matrisinin yeniden kurulması	İkinci adımda karşılığı bulunmayan ilişkiler kaldırılır, kalanlar ölçme aracına dayalı olarak düzeylendirilir.
4	İş yükü tablolarının ölçme araçlarını kapsayacak biçimde tamamlanması	Değerlendirmede yer alan her aracın iş yükünde karşılığı bulunmalıdır; bu, AKTS değerinin gerçek iş yükünü temsil etmesini sağlar.
5	AKTS değerlerinin tamamlanan iş yüküne göre gözden geçirilmesi	Dördüncü adım sonrasında iş yükü artabilir; AKTS değerinin buna göre güncellenmesi gerekir.

Bu sıranın tersten yürütülmesi, yani AKTS değerlerinin iş yükü tanımları düzeltilmeden değiştirilmesi veya ilişki matrisinin ölçme araçları belirlenmeden yeniden doldurulması, mevcut durumu tekrar üretmekten öteye gitmeyecektir.

10. Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Süreçleri Açısından Değerlendirme

Bu çalışma, Üniversitemizin iç kalite güvence sisteminin bir parçası olarak yürütülmüştür. Üretilen bulgular, Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Ölçütlerinin “B. Eğitim ve Öğretim” başlığı altındaki alt ölçütler için doğrudan veya destekleyici kanıt niteliği taşımaktadır. Her ölçüt için sağlanan kanıtın niteliği aşağıdaki tabloda ayrıca belirtilmiştir. Destekleyici olarak nitelendirilen ölçütlerde rapor tek başına yeterli kanıt oluşturmamakta, diğer çalışmalarla birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Tablo 24. Bulguların YÖKAK ölçütleri bakımından kanıt niteliği

Ölçüt / alt ölçüt	Bu raporun sağladığı kanıt	Kanıt niteliği
B.1.2 Programın ders dağılım dengesi	Programların müfredat yapısı, ders türü, dönem dağılımı ile teorik ve uygulama saatleri ders bazında derlenmiş; AKTS dağılımı program düzeyinde incelenebilir hale getirilmiştir.	Destekleyici
B.1.3 Ders kazanımlarının program çıktılarıyla uyumu	Her dersin öğrenme çıktılarının program çıktılarıyla ilişkisi, ilişki düzeyleri ve bu ilişkinin yapısal dengesi ölçülmüştür.	Doğrudan
B.1.4 Öğrenci iş yüküne dayalı ders tasarımı	Derslerin iş yükü tabloları ile beyan edilen AKTS değerleri karşılaştırılmış; değerlendirme sistemlerindeki ölçme araçlarının iş yükünde karşılık bulup bulmadığı ders bazında incelenmiştir (Bölüm 8).	Doğrudan
B.1.5 Programların izlenmesi ve güncellenmesi	Program çıktılarına ulaşım düzeyinin yıllık olarak izlenmesi ve sonuçların müfredat güncellemesine girdi oluşturmaya sağlanmaktadır.	Doğrudan
B.2.2 Ölçme ve değerlendirme	Ders başarı dağılımları çıktı bazında değerlendirilmiş; ayrıca değerlendirme sistemlerinin yapısı, ölçme aracı sayısı ve ağırlık dağılımı ile öğrenme çıktısı sayısı arasındaki ilişki incelenmiştir.	Doğrudan

Raporun ikinci kısmının eklenmesiyle B.1.4 ölçütü için sağlanan kanıt destekleyici olmaktan çıkıp doğrudan kanıt niteliği kazanmıştır. Önceki değerlendirmelerde AKTS yalnızca ağırlık olarak kullanılmakta, değerlerin gerçek iş yükünü temsil edip etmediği incelenmemekteydi. Bölüm 8, bu incelemeyi ders bazında yapmakta ve iş yükü tanımlarındaki sistematik eksikliği ortaya koymaktadır.

Bulguların kalite güvencesi açısından asıl değeri, program çıktılarına ulaşımın kurumsal düzeyde ve sayısal olarak izlenebilir hale gelmesidir. Ölçütlerin olgunluk düzeyi değerlendirmesinde belirleyici olan, uygulamanın varlığından çok elde edilen sonuçların sistematik biçimde izlenmesi ve izlem sonuçlarının iyileştirmeye dönüştürülmesidir. Raporun her eğitim-öğretim yılı sonunda yinelenmesi ve birimlerin aldığı önlemlerin izleyen yıl sonuçlarına yansımalarının takip edilmesi, planla-uygula-kontrol et-önlem al döngüsünün kapanmasını sağlayacaktır.

Program akreditasyonu süreçlerine hazırlanan veya bu süreçleri yürüten birimlerimiz açısından rapor, çıktı temelli değerlendirme yaklaşımının kurumda uygulandığını gösteren bir kanıt kaynağıdır. Program akreditasyon kuruluşları, program çıktılarının ölçülmesini ve ölçüm sonuçlarının iyileştirmeye dönüştürülmesini temel beklenti olarak tanımlamaktadır.

10.1. Bu Raporun Ölçüm Değeri ve Sınırı

Ders başarı verisine dayalı ulaşım düzeyi, program çıktılarının dolaylı bir göstergesidir. Öğrencinin bir dersten aldığı harf notu, o dersin ilişkilendirildiği program çıktısına ne ölçüde ulaştığını yaklaşık olarak

yansıtır; doğrudan ölçmez. Çünkü ders notu, o derste ölçülen bütün öğrenme çıktılarının bileşkesidir ve hangi çıktının ne kadar kazanıldığını ayırtmaz.

Bu nedenle rapor bir sonuç belgesi değil, birimlerin kendi programlarına yönelik daha ayrıntılı incelemelere başlaması için bir başlangıç noktası olarak değerlendirilmelidir.

11. Öneriler, Paydaş Katılımı ve İleri Analiz

11.1. Önerilerin Niteliği

Bu bölümdeki öneriler bütünüyle uygulanması gereken bir yükümlülük listesi değildir. Programların düzeyi, öğrenci profili, ders sayısı, öğretim elemanı kapasitesi ve akreditasyon durumu birimden birime farklılık göstermektedir. Birimlerimizden beklenen, önerileri kendi koşulları çerçevesinde değerlendirmesi, hangilerinin öncelikli olduğuna kendi kurulları aracılığıyla karar vermesi ve bu kararı gerekçesiyle birlikte kayıt altına almasıdır.

Bir önerinin uygulanmamış olması tek başına bir eksiklik değildir; eksiklik, bulgunun hiç değerlendirilmemiş olmasıdır. Kalite güvencesi açısından anlamlı olan, bulgunun ilgili kurulda görüşülmüş, tartışılmış ve bir karara bağlanmış olmasıdır.

11.2. Ders Bilgi Paketi Güncellemesinde Dikkat Edilebilecek Hususlar

Ders Bilgi Paketinin nasıl hazırlanacağı, program amaçlarının ve çıktılarının belirlenmesi, öğrenme çıktılarının yazımı ile ilişki matrisinin doldurulması Koordinatörlüğümüz ile Bologna Eşgüdüm Komisyonu iş birliğinde hazırlanan “Giresun Üniversitesi Program ve Ders Bilgi Paketi Hazırlama Kılavuzu”nda ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Kılavuza kalite.giresun.edu.tr adresindeki Bologna Süreci sayfasından erişilebilmektedir. Aşağıdaki hususlar kılavuzun yerine geçmemekte, bu raporun bulguları ışığında kılavuzun hangi bölümlerine öncelik verilebileceğini göstermektedir. Bu hususların tamamının tek bir dönemde ele alınması beklenmemektedir; Bölüm 11.5'teki takvim, hangi işin hangi dönemde yapılabileceğini göstermektedir.

- Ulaşım düzeyi düşük çıkan program çıktılarında bu düşüklüğün ders içeriğinden mi, ölçme yönteminden mi yoksa ilişki matrisinden mi kaynaklandığının belirlenmesi.
- ÖÇ-PÇ ilişki matrislerinin gözden geçirilmesi; ölçme araçlarında karşılığı bulunmayan ilişkilerin yüksek düzeyde işaretlenmemesi, ilişkisiz hücrelerin boş bırakılması.
- Bir dersin programın bütün çıktılarıyla ilişkilendirilmesinden kaçınılması; her program çıktısının o çıktıyı gerçekten hedefleyen sınırlı sayıda dersten beslenmesi.
- Öğrenme çıktılarının ölçülebilir fiillerle ifade edilmesi ve ders değerlendirme araçlarıyla eşleştirilmesi.
- Artık açılmayan derslerin müfredattan çıkarılması, yeni derslerin öğrenme çıktıları ve ilişki matrisiyle birlikte tanımlanması.
- ÖÇ-PÇ ilişki matrisi tanımlanmamış programlarda matrisin tamamlanması.

11.3. Bulguların Paydaş Katılımına Yön Vermesi

Bu raporun birimlerdeki en verimli kullanımı, bulguların paydaş katılım süreçlerine gündem oluşturmaktır. Program çıktılarının güncellenmesi, tanımı gereği yalnızca akademik kurul kararıyla yürütülebilecek bir işlem değildir; öğrencinin, mezunun, işverenin ve meslek kuruluşlarının görüşünü gerektirir. Elinizdeki bulgular, bu görüşlerin hangi konular etrafında alınacağını belirlemekte kullanılabilir.

Tablo 25. Bulguların yönlendirebileceği paydaş katılımı alanları

Paydaş	Bulgunun yönlendirebileceği katılım
Öğrenciler	Ulaşım düzeyi düşük çıkan program çıktılarının hangi derslerde ve neden zorlayıcı bulunduğunu; ders-çıkıtı ilişkisinin öğrenci tarafından nasıl algılandığı.
Öğretim elemanları	Bölüm kurullarında ilişki matrisinin ders ders gözden geçirilmesi; ölçme araçlarının hangi çıktıyı ölçtüğünün birlikte belirlenmesi.
Mezunlar	Program çıktılarının iş yaşamında karşılık bulup bulmadığı; düşük değer gösteren çıktıların mezuniyet sonrası önemi.
İşverenler ve meslek kuruluşları	Program çıktılarının sektör beklentileriyle uyumu; danışma kurullarında hangi çıktıların güçlendirilmesi gerektiği.

Bu şekilde toplanan görüşlerin, program çıktısı güncelleme kararlarının gerekçesi olarak kayıt altına alınması önerilir. Paydaş katılımının belgelenmesi hem iç kalite güvence sisteminin işleyişini gösterir hem de dış değerlendirme süreçlerinde kanıt oluşturur.

11.4. Daha Ayrıntılı Analiz İçin Öneriler

Bölüm 10.1’de belirtildiği üzere bu rapor dolaylı bir ölçüm sunmaktadır. Birimlerimizin kendi programları için doğrudan ölçmeye yönelen aşağıdaki çalışmaları yürütmesi, hem bulguların doğrulanmasını hem de çok daha ayrıntılı bir tablo elde edilmesini sağlayacaktır. Bu çalışmaların tamamının aynı anda yürütülmesi beklenmemekte, birimin kapasitesine göre bir veya birkaçıyla başlanması yeterli görülmektedir.

- Sınav sorusu – öğrenme çıktısı eşleştirmesi: Ders sınavlarındaki her sorunun hangi öğrenme çıktısını ölçtüğünün işaretlenmesi ve puanların çıktı bazında toplanması. Bu yöntemle ders notu yerine doğrudan öğrenme çıktısı başarıları hesaplanabilir; bu rapordaki dolaylı ölçüm doğrudan ölçüme dönüşür.
- Ödev, proje ve uygulamalarda rubrik kullanımı: Değerlendirme ölçütlerinin öğrenme çıktılarıyla eşleştirilmiş bir rubrik üzerinden tanımlanması; böylece sınav dışı ölçme araçları da çıktı bazında veri üretir hale gelir.
- Öğrenci öz-değerlendirme anketleri: Dönem sonunda öğrencilerin, dersin öğrenme çıktılarına ne ölçüde ulaştıklarını kendi değerlendirmeleriyle raporlamaları. Bu veri, ders notuna dayalı ölçümle karşılaştırıldığında algı ile performans arasındaki farkı görünür kılar.
- Program çıktısı yeterlilik anketleri: Son sınıf öğrencilerine ve mezunlara, program çıktılarının her biri için kazanım düzeyinin sorulması.
- Mezun ve işveren anketleri: Program çıktılarının iş yaşamındaki karşılığının ölçülmesi ve düşük değer gösteren çıktıların gerçek önem düzeyinin belirlenmesi.
- Ders ve öğretim elemanı değerlendirme anketlerinin çıktı temelli sorularla genişletilmesi.

Doğrudan ölçme (sınav sorusu eşleştirmesi, rubrik) ile dolaylı ölçmenin (anketler, bu rapor) birlikte kullanılması, tek bir yöntemle dayanmanın getireceği yanılma payını azaltır. Bulguların birbirini doğruladığı noktalar güvenle karar verilebilecek alanları, ayrıştığı noktalar ise daha yakından incelenmesi gereken alanları gösterir.

11.5. Sürecin Sürekliliği

Bu değerlendirmenin bir defalık bir çalışma değil, yinelenen bir izleme mekanizması olarak kurgulanması öngörülmektedir. Ölçüm her eğitim-öğretim yılı sonunda tekrarlanır ve sonuçlar bir sonraki yılın planlaması öncesinde birimlere iletilir.

Takvim kurulurken akademik yılın kendi ritmi esas alınmıştır. Bir eğitim-öğretim yılı iki dönemden oluşur ve her dönemde yapılabilecek iş farklıdır. Güz döneminde müfredat zaten yürürlüğe girmiş olduğundan yalnızca kayıt niteliğindeki eksikliklerin giderilmesi mümkündür; karar gerektiren revizyonlar ise bahar dönemi dersleri açılmadan önce, şubat ayı sonuna kadar tamamlanabilir. Bu nedenle beklenen işler dönemlere göre ayrılmıştır.

Tablo 26. Değerlendirme ve iyileştirme takvimi

Dönem	Beklenen iş	Niteliği
2025-2026	Ders başarı ve ders tanım verileri üzerinden ölçüm yapılması ve birimlere iletilmesi.	Tamamlandı — bu rapor
2026-2027 güz	Kayıt niteliğindeki eksikliklerin giderilmesi: ilişki matrisi tanımlanmamış programlarda matrisin tamamlanması, eksik AKTS değerlerinin girilmesi, tanımsız program çıktılarının yazılması. Bulguların bölüm kurulu gündemine alınması ve öncelik listesinin oluşturulması.	Karar gerektirmeyen, kısa sürede tamamlanabilir işler
2026-2027 bahar (şubat sonuna kadar)	Öncelik listesindeki program çıktılarının kurulda ele alınması, ÖÇ-PÇ matrislerinin gözden geçirilmesi, ölçme araçlarının öğrenme çıktılarıyla eşleştirilmesi, iş yükü tablolarının tamamlanması ve kararların Ders Bilgi Paketine işlenmesi.	Karar gerektiren revizyonlar. Bahar dersleri açılmadan tamamlanmalıdır.
2026-2027 bahar (şubat-haziran)	Güncellenmiş tanımlarla ders yürütme ve ölçme.	Uygulama
2026-2027 yıl sonu	Aynı yöntemle yeni ölçüm.	Karma yıl ölçümü — aşağıdaki uyarıya bakınız
2027-2028	Güncellemelerin etkisinin tam bir eğitim-öğretim yılı üzerinden izlenmesi.	İlk karşılaştırılabilir yıl

Açıklama: Sütunlar sırasıyla dönemi, o dönemde beklenen işi ve işin niteliğini gösterir. Üçüncü sütun, işin karar gerektirip gerektirmediğini ayırt etmek için verilmiştir: karar gerektirmeyen işler güz döneminde tamamlanabilirken, revizyonlar bahar dönemi başlamadan sonuçlandırılmalıdır.

11.5.1. İkinci Yıl Ölçümünün Okunması

2026-2027 yıl sonunda yapılacak ölçüm karma bir yılı kapsayacaktır. Güz dönemi, güncelleme öncesi tanımlarla ve müfredatla yürütülmüş olacak; bahar dönemi ise kısmen güncellenmiş tanımlarla işlenecektir. Bu nedenle söz konusu ölçümün 2025-2026 ile karşılaştırılması sınırlı bir bilgi verecek, iki dönem arasındaki farkın ne kadarının yapılan güncellemelerden kaynaklandığı kesin olarak ayrıştıramayacaktır.

Bu durum bir eksiklik değil, akademik yılın yapısından kaynaklanan bir sınırdır ve karşılaştırma yapılırken gözetilmelidir. Güncellemelerin etkisinin tam bir eğitim-öğretim yılı üzerinden görülebileceği ilk dönem 2027-2028 yılıdır.

11.5.2. Hızlı İyileşmenin Yorumlanması

Bu ölçüm sisteminde hızlı iyileşme, tek başına olumlu bir gösterge değildir. Nedeni yöntemin kendisinde bulunmaktadır: ulaşım düzeyi, ders başarısı ile ÖÇ-PÇ ilişki matrisinin birleştirilmesinden

hesaplanmaktadır. Bu iki bileşenden matrisin değiştirilmesi, ders başarısında hiçbir değişiklik olmasa bile ulaşım düzeyini yükseltmeye yeterlidir.

Dolayısıyla kısa sürede belirgin biçimde yükselen bir endeks, öğretim süreçlerinin iyileştiğini değil ilişkilendirmenin değiştiğini gösteriyor olabilir. Bu ihtimal Bölüm 7'deki bulgular ışığında ciddiye alınmalıdır: ilişki matrisinin hâlihazırda büyük ölçüde biçimsel doldurulmuş olduğu tespit edilmişken, hızlı bir düzeltme baskısının aynı biçimsel doldurmayı yeniden üretmesi beklenebilir.

Bu nedenle birimlerden kısa sürede sayısal iyileşme değil, gerekçesi kayda geçmiş kararlar beklenmektedir. Bir programın endeksinin aynı kalması, buna karşılık ilişki matrisinin gerçeğe uygun hale getirilmiş olması, endeksin yükselmesinden daha değerli bir sonuçtur; çünkü izleyen yıllarda yapılacak ölçümün anlamlı olmasını sağlayan budur.

11.5.3. Ölçümün Kendisinin Denetlenmesi

Yukarıdaki riski karşılamak üzere izleyen yıl raporlarında iki gösterge yan yana sunulacaktır: program çıktısı düzeyindeki değer değişimi ve aynı programın ilişki matrisindeki değişim oranı. Her yılın matrisi kayıt altına alındığından bu karşılaştırma yapılabilir niteliktedir.

Endeksin belirgin biçimde yükseldiği, buna karşılık matrisin de büyük ölçüde değiştiği bir programda iyileşmenin kaynağı ayrıca sorgulanacaktır. Endeksin ders başarısındaki değişimle birlikte yükseldiği durumlar ise iyileşmenin öğretim süreçlerinden kaynaklandığına işaret edecektir. Bu, ölçüm sisteminin kendi sonuçlarını denetlemesini sağlayan bir mekanizmadır.

Koordinatörlüğümüz, birimlerin talebi hâlinde kendi programlarına özgü ek analizler ve yöntem desteği sağlamaya hazırdır.

11.6. Bulgudan İyileştirmeye Uzanan Zincir

Bu raporun kalite güvencesi açısından değeri, tek başına bir belge olmasından değil, aşağıdaki zincirin ilk halkasını oluşturmasından kaynaklanmaktadır. Zincirin tamamlanması hâlinde ortaya bir rapor değil, işleyen bir mekanizma çıkar.

Tablo 27. Bulgudan iyileştirmeye uzanan zincir

Sıra	Halka	Sorumlu / çıktı
1	Program çıktılarına ulaşım raporu	Koordinatörlük — kurumsal ölçüm
2	Birim raporu ve veri tabloları	Koordinatörlük — birime özel bulgu
3	Ders Bilgi Paketi gözden geçirmesi	Bölüm / program — hazırlama kılavuzu doğrultusunda matris ve müfredat incelemesi
4	Bölüm kurulu kararı	Bölüm — hangi bulgunun nasıl ele alınacağını gerekçeli kaydı (kurul karar defteri)
5	İyileştirme faaliyeti	Bölüm — matris, müfredat veya ölçme aracı güncellemesi
6	Paydaş görüşü	Bölüm — öğrenci, mezun, işveren, danışma kurulu
7	Sonraki yıl karşılaştırması	Koordinatörlük — etkinin PÇ bazında izlenmesi

Üçüncü halka için birim raporlarında bölüm başkanlarına yönelik bir çalışma listesi sunulmaktadır. Liste doldurulup geri gönderilecek bir form değildir; bulguların kurulda hangi sırayla ele alınacağını, her adımda hangi kaynağa bakılacağını ve tartışılacak soruları göstermektedir. Ders Bilgi Paketinin gözden geçirilmesinde ise “Giresun Üniversitesi Program ve Ders Bilgi Paketi Hazırlama Kılavuzu” esas alınacaktır.

Dördüncü halka için de yeni bir form öngörülmemekte, bulguların bölüm kurulu gündemine alınması ve kurul karar defterine gerekçesiyle birlikte işlenmesi yeterli görülmektedir.

Kalite güvencesi açısından belirleyici olan, ayrı bir formun doldurulmuş olması değil, bulgunun kayıt altına alınmış bir kurul kararına dönüşmesidir. Bu nedenle birimlerimizden yeni bir belge düzeni oluşturmaları değil, mevcut kurul kayıtlarında bu değerlendirmeye yer vermeleri beklenmektedir.

11.7. Lisansüstü Programlar İçin Eşdeğer Değerlendirme Talebi

Bölüm 1’de belirtildiği üzere lisansüstü programlar, seçmeli ders havuzlarının genişliği, açılan ders kümesinin yıllar arasında değişmesi ve ders başına öğrenci sayısının azlığı nedeniyle bu raporun kapsamı dışında tutulmuştur. Bu durum yöntemsel bir sınırdır; lisansüstü programlarda program çıktılarına ulaşımın izlenmesi gereğini ortadan kaldırmaz.

Bu nedenle enstitülerimizden, bu rapora eşdeğer bir değerlendirmeyi kendi program yapılarına uygun bir yöntemle yürütmeleri talep edilmektedir. Yöntemin belirlenmesi enstitülere bırakılmıştır. Bunun gerekçesi, lisansüstü eğitimde program çıktılarına ulaşımın ders notlarından çok tez, yeterlik ve yayın süreçleri üzerinden gözlenebilir olmasıdır; bu süreçlerin niteliği ve kayıt biçimi enstitüden enstitüye, hatta anabilim dalından anabilim dalına değişmektedir. Merkezden tek bir yöntem dayatılması, ölçümün gerçek süreçlerden kopmasına yol açacaktır.

Eşdeğerlik ölçütleri

Yöntem serbest bırakılmakla birlikte, yürütülecek değerlendirmenin aşağıdaki dört unsuru içermesi eşdeğerlik bakımından gereklidir. Bu unsurlar bulunduğu ölçüde, uygulanan yöntem ne olursa olsun sonuç kalite güvence sistemi için kanıt niteliği taşıyacaktır.

Tablo 28. Lisansüstü değerlendirmede aranan eşdeğerlik unsurları

Unsur	Karşılanması beklenen	Bu rapordaki karşılığı
Tanımlı çıktı	Program çıktıları Ders Bilgi Paketinde tanımlı ve ölçülebilir biçimde ifade edilmiş olmalıdır.	Bölüm 1 ve 2.5
Kanıt kaynağı	Her program çıktısı için hangi kayıttan yararlanıldığı belirtilmelidir. Tez izleme komitesi raporları, seminer değerlendirmeleri, yeterlik sınavı sonuçları, tez savunma tutanakları, yayın ve bildiri çıktıları, danışman değerlendirmeleri ve uygun olduğu ölçüde ders başarı verisi bu amaçla kullanılabilir.	Bölüm 2.1
Ölçüm ve izleme	Her program çıktısı için bir düzey veya değerlendirme üretilmeli; sonuç yıllar arasında karşılaştırılabilecek biçimde kaydedilmelidir.	Bölüm 2.7 ve 11.5
Geri besleme	Elde edilen sonuç enstitü kurulunda görüşülmeli, alınan karar gerekçesiyle kayda geçmeli ve Ders Bilgi Paketine yansıtılmalıdır.	Bölüm 11.1 ve 11.6

Açıklama: Tablo, yöntemi değil yöntemin taşınması gereken asgari nitelikleri tanımlar. İkinci sütundaki kanıt kaynakları örnek niteliğindedir; enstitüler kendi süreçlerinde bulunan başka kayıtları da kullanabilir. Üçüncü sütun, aynı unsurun bu raporda hangi bölümde karşılandığını göstererek karşılaştırma imkânı sunmaktadır.

Dikkat edilmesi önerilen hususlar

- Az sayıda öğrenciyle çalışılan programlarda yüzde biçiminde bir ulaşım düzeyi hesaplanması yanıltıcı olabilir. Bu durumda nitel bir değerlendirme ölçeği veya çıktı bazında karşılanma durumunun kaydı daha uygun olacaktır.

- Seçmeli ders havuzu geniş olan programlarda, program çıktısının yalnızca o yıl açılan derslere bağlı olarak değerlendirilmesi yıllar arasında dalgalanma üretecektir. Çıktının tez ve yeterlik süreçleri üzerinden izlenmesi daha kararlı sonuç verir.
- Tez konularının program çıktılarıyla ilişkilendirilmesi, lisansüstü düzeyde bu raporun ilişki matrisine karşılık gelen en güçlü kanıt kaynağıdır. Tez izleme raporlarında bu ilişkinin kayda geçmesi önerilir.
- Bu raporun yöntem bölümü, uyarlanabilecek kısımları bakımından örnek olarak kullanılabilir. Özellikle çıktı bazında ölçüm mantığı, dolaylı ve doğrudan ölçme ayrımı ile yıllık izleme döngüsü doğrudan uyarlanabilir niteliktedir.

Koordinatörlüğümüz, enstitülerimizin talebi hâlinde yöntem tasarımına destek sağlayacak; hazırlanan değerlendirmelerin 2026-2027 eğitim-öğretim yılı sonuna kadar tamamlanması ve izleyen yıl kurumsal iç değerlendirme raporuna girdi oluşturmaya öngörülmektedir.

12. Ekler

Bu raporun sayısal dayanağı ayrı bir çalışma kitabı olarak sunulmaktadır. Çalışma kitabı yedi bölümden oluşmaktadır: Yöntem ve Varsayımlar, Akademik Birim Özeti, Program Özeti, Program Çıktılarına Ulaşım Düzeyi, Ders Başarı, Ders-PÇ Katkı ve Veri Kalitesi Bulguları.

Ders-PÇ Katkı bölümü, her program çıktısının hangi dersten hangi ağırlıkla beslendiğini gösteren denetim izini içerir. Bir program çıktısının neden düşük çıktığını inceleyen birim, bu bölümden ilgili dersleri ve ağırlıklarını görebilir. Her birime ayrıca yalnızca kendi programlarını içeren bir birim raporu ve çalışma kitabı iletilmektedir.

Ders Bilgi Paketi güncelleme işlemlerinde “Giresun Üniversitesi Program ve Ders Bilgi Paketi Hazırlama Kılavuzu” esas alınacaktır. Kılavuza kalite.giresun.edu.tr adresindeki Bologna Süreci sayfasından erişilebilmektedir.